

РЕГУЛАТИВА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (ЕУ) 2023/989 НА КОМИСИЈАТА

од 22 мај 2023 година

за изменување на Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 за континуираната пловидбеност на воздухоплови и воздухопловни производи, делови и уреди и за одобрувањето на организациите и персоналот што е вклучен во тие задачи, како и за коригирање на таа регулатива

ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирањето на Европската Унија,

имајќи ја предвид Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот, од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството, и за изменување и дополнување на регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, и за укинување на регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91⁽¹⁾ на Советот, и особено член 17(1) од истата,

со оглед на тоа што:

- (1) Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 ⁽²⁾ на Комисијата ги поставува условите за континуирана пловидбеност на воздухопловите, вклучувајќи ги и квалификациите и дозволите за персоналот кој е одговорен за пуштање во употреба на производи по одржување.
- (2) Терминот „комплексни воздухоплови на моторен погон“ беше дефиниран во член 3(s), од Регулативата (ЕЗ) бр. 216/2008⁽³⁾ на Европскиот парламент, што беше укината со Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139. Во согласност со точката (б) од член 140(2) од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 треба да се прилагоди кон Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 во однос на дефиницијата на тој термин.
- (3) Со цел да се подобри ефикасноста на системот за дозволите за одржување и обука, неопходно е да се воведат промени во условите за дозволите за одржување и организациите за обука утврдени во Анекс III (Дел-66) и Анекс IV (Дел-147) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014.
- (4) Особено, неопходно е да се олесни впишување на овластување за типот на воздухопловот во дозволата за одржување кога не постојат организации што се одобрени во согласност со Анекс IV кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 што нудат обука за тип на тој воздухоплов, одржувајќи го истото ниво на безбедност и рамноправен терен за игра. Исто така, неопходно е да се ажурира основната наставна програма за обука на персоналот за

⁽¹⁾ Сл. весник. L 212, 22.8.2018 год., стр. 1.

⁽²⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата од 26 ноември 2014 година за континуирана пловидбеност на воздухоплови и воздухопловни производи, делови и уреди, и за одобрување на организации и персонал вклучен во овие задачи (Сл. весник. L 362, 17.12.2014 година, стр. 1).

⁽³⁾ Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот од 20 февруари 2008 година за заедничките правила во областа на цивилното воздухопловство и воспоставувањето на Европската агенција за безбедна воздушна пловидба, како и отповикување на Директивата 91/670/ЕЕЗ на Советот, Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 и Директивата 2004/36/ЕЗ (Сл. весник. L 79, 19.3.2008 година, стр. 1).

издавање на уверенија кој е вклучен во одржувањето на воздухопловите, да се подобри ефикасноста на „обуката на работното место“ потребна за впишување на овластување за тип на воздухоплов во категоријата за одржување од дозволата и да се воведат нови методи на обука и наставни технологии и останати подобрувања како дел од редовното ажурирање на правилата во тој Анекс.

- (5) Затоа, Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 треба соодветно да се измени.
- (6) Измените се вршат врз основа на Мислењето бр. 07/2022⁽⁴⁾ на Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството издадено во согласност со член 75(2), точката (б) и член 76(1) од Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139.
- (7) На организациите за обука за одржување и на органите кои издаваат на дозволи им е потребен доволен период на транзиција за да се обезбеди нивната усогласеност со новите правила и процедури воведени со оваа регулатива.
- (8) Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2022/1360⁽⁵⁾ на Комисијата ја измени Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 така што да вклучува референци кон податоците и информациите што се користат за континуирана пловидбеност, а се утврдени во согласност со новиот Анекс Ib кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012⁽⁶⁾ на Комисијата.
- (9) Со Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 2022/1360 ненамерно е избришана точката 3 од точката М.А.302(г) од Анекс I (Дел-М) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 и точките од (3) до (9) од точката М.А.302(в) од Анекс Vb (Дел-ML) од таа Регулатива, а што требало да се задржат. Регулативата за спроведување (ЕУ) 2022/1360 ненамерно додаде уште една точка (д) во точката М.А.502 од Анекс I (Дел-М) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 наместо истата да ја замени.
- (10) Затоа, Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 треба соодветно да се коригира.
- (11) Мерките предвидени со оваа регулатива се во согласност со мислењето на Комитетот наведено во член 127 од Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139,

ЈА ДОНЕСЕ ОВАА РЕГУЛАТИВА:

Член 1

Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 се изменува и дополнува како што следува:

- (1) Член 2 се изменува како што следува

(а) точката (п) се заменува со следново:

"(п) „хармонизација на системите за управување“ преставува координиран процес на

⁽⁴⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

⁽⁵⁾ Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 2022/1360 на Комисијата од 28 јули 2022 година за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 во однос на спроведувањето на поголеми пропорционални барања за воздухоплови што се користат во спортското и рекреативното воздухопловство (Сл. весник. L 205, 5.8.2022 година, стр. 115).

⁽⁶⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012 на Комисијата од 3 август 2012 година за утврдување на правила за спроведување за издавање на уверение за пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди за пловидбеност, како и за издавање на уверение на проектантски и производствени организации (Сл. весник. L 224, 21.8.2012 година, стр. 1).

интеракција и размена на информации и методи помеѓу системите за управување на две или повеќе организации со цел да се постигнат заеднички или конзистентни цели за следење на безбедноста и усогласеноста.“;

(б) се додава следнава точка (р):

„(р) „комплексни воздухоплови на моторен погон “ значи:

(i) авион:

- со максимална сертифицирана маса при полетување поголема од 5.700 кг, или
- сертифициран за максимален број на патнички места поголем од деветнаесет, или
- сертифициран за операции со минимум екипаж од најмалку двајца пилоти, или
- опремен со (а) турбомлазен(и) мотор(и) или со повеќе од еден турбопропелерски мотор; или

(ii) хеликоптер сертифициран:

- со максимална сертифицирана маса при полетување поголема од 3 175 кг, или
- за максимален број на патнички места поголем од девет, или
- за операции со минимум екипаж од најмалку двајца пилоти, или

(iii) воздухоплов со променлив чекор на ротор;“;

(2) Член 6 се изменува како што следува:

(а) насловот се заменува со следново:

„Услови што се потребни за организации за обука и надлежните органи за издавање на дозволи“;

(б) се додаваат следниве ставови 4,5 и 6:

- „4. Секој основен курс за обука или дел од него започнат пред 12 јуни 2024 година ќе биде завршен, вклучувајќи ги и сите поврзани испити, пред 12 јуни 2026 година. Соодветните уверенија за признавање се издаваат исто така пред 12 јуни 2026 година.
5. Уверенијата за признавање од став 4 се издаваат во согласност со верзијата на оваа регулатива која се применува пред 12 јуни 2024 година.
6. За потребите на издавање или промена на дозвола за одржување на воздухоплови во согласност со Анекс III (Дел-66.) по 12 јуни 2024 година, надлежниот орган признава дека статусот на барателот во однос на тестот за основно познавање што одговара на верзијата на оваа регулатива која се применува пред 12 јуни 2024 година ги исполнува условите од верзијата на оваа регулатива што се применува од 12 јуни 2024 година“;

(3) Анекс III (Дел-66) се изменува во согласност со Анекс I кон оваа регулатива;

(4) Анекс IV (Дел-147) се изменува во согласност со Анекс II кон оваа регулатива;

Член 2

Регулативата (ЕУ) Бр. 1321/2014 се коригира како што следува:

- (1) Анекс I (Дел-М) се коригира во согласност со Анекс III кон оваа регулатива;
- (2) Анекс Vb (Дел-ML) се коригира во согласност со Анекс IV кон оваа регулатива;

Член 3

Оваа регулатива влегува во сила на дваесеттиот ден по денот на нејзиното објавување во *Службениот весник на Европската Унија*.

Се применува од 12 јуни 2024 година.

Меѓутоа, член 1(1) и член 2 се применуваат од 12 јуни 2023 година.

Оваа регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји-членки.

Брисел 22 мај 2023 година.

За Комисијата

Претседател

Урсула ВОН ДЕР ЛЕЈЕН

АНЕКС I

АНЕКС III (Дел-66) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 се изменува како што следува:

(1) содржината се изменува како што следува:

(а) следната точка 66.B.2 се додава по точката 66.B.1:

„66.B.2 Начини на усогласување“;

(б) следната точка 66.B.135 се додава по точката 66.B.130:

„66.B.135 Постапка за одобрување на курсеви за мултимедијални методи за обука (МВТ)“;

(в) насловот во Додатокот III се заменува со следново:

„Додаток III - Обука за тип на воздухоплов и стандард за испитување - обука на работното место (ОЈТ)“;

(г) насловот во Додатокот IV се заменува со следново:

„Додаток IV - Искуство и модули за основно познавање или делумни модули потребни при продолжување на дозволата за одржување на воздухоплови од Дел - 66“;

(д) се додава следниот наслов на Додаток IX:

„Додаток IX - Постапка за оценување на мултимедијалните методи за обука (МВТ)“;

(2) точката 66.A.5 се изменува како што следува:

(а) во точката (1), првиот став се заменува со следново:

„Група 1: комплексни воздухоплови на моторен погон, хеликоптери со повеќе мотори, авиони што не се со клипен мотор, со максимална сертифицирани работна височина над FL290, воздухоплови опремени со системи за електронско управување, воздушни бродови на гас кои не се ELA2.“;

(б) во точката (2)(i), втората алинеја се заменува со следново:

„- оние воздухоплови со турбо мотори што Агенцијата ги класифицира во оваа подгрупа поради нивната помала комплексност“;

(3) во точката 66.A.10, точката (д) се заменува со следново:

„(д) Кога подносителот на барање за измена на основните категории ги исполнува условите за таква измена преку постапката наведена во точка 66.B.105 во земја членка различна од земјата членка која ја издала дозволата, организацијата за одржување одобрена согласно Анекс II (Дел-145) и Анекс Vd (Дел-CAO) ја испраќа дозволата за одржување на воздухоплови заедно со Образецот 19 на EASA, до надлежниот орган наведен во точка 66.1, за поставување на печат и потпис на измената или за повторно издавање на дозвола, како што е соодветно.“;

(4) во точката 66.A.20(a)(7) се додава следниов став:

„Дозвола за одржување на воздухоплов од Категорија С издадена за комплексни воздухоплови на моторен погон вклучува права за дозвола за одржување на воздухоплови од Категорија С во однос на оние воздухоплови што не се комплексни воздухоплови на моторен погон.“;

(5) точката 66.A.25 се заменува со следново:

„66.A.25 Услови за основни знаења

- (а) Подносителот на барање за дозвола за одржување на воздухоплови покажува по пат на испит, ниво на знаење во соодветните модули од предметот во согласност со Додаток I (применливо за дозволи од категоријата A, B1, B2, B2L, B3 и C) или Додаток VII (применливо за дозволи од категорија L).
- (б) Испитите за основно познавање се во согласност со стандардите дадени во Додаток II (применливо за дозволи од категоријата A, B1, B2, B2L, B3 и C) или Додаток VIII (применливо за дозволи од категорија L) од овој Анекс и се спроведува од страна на еден од следниве:

- (1) организација за обука одобрена во согласност со Анекс IV (Дел-147);
- (2) надлежниот орган;
- (3) во случај на дозволи од категоријата L, друга организација одобрена од надлежниот орган.

- (в) Испитите за основно познавање мора да биле положени во период од не повеќе од 10 години пред поднесувањето на барањето за дозвола за одржување на воздухоплов или за дополнување на категорија или на поткатегорија од таквата дозвола. Доколку испитите за основно познавање не се положени во тој десетгодишен период, подносителот дополнително може да добие признание за испитите за основно познавање во согласност со точката (г).

Условот за важност од 10 години се однесува на испитите за секој поединечен модул, освен за оние модули за кои испитот е веќе полаган како дел од друга категорија од дозволата и за кои веќе е издадена дозвола.

- (г) Подносителот на барањето може да поднесе барање до надлежниот орган за целосно или делумно признавање на испитите во врска со условите за основно познавање за:

- (1) испити за основно познавање што се положени пред повеќе од 10 години пред поднесувањето на барањето за дозвола за одржување на воздухоплов (види точка (в));
- (2) било кои други национални технички оспособувања или испити за кои надлежниот орган смета дека се еквивалентни на соодветните услови за основно познавање од овој анекс.

Подносителот на барањето доставува доказ за доделените признанија со упатување на извештајот за признавање на испитот одобрен од надлежниот орган во согласност со Дел В, Поддел Е од овој анекс III (Дел-66.)

- (д) Основната обука без модулите 1 и 2 од Додаток I на овој анекс се смета за целосна основна обука одобрена во согласност со Анекс IV (Дел-147) само доколку подносителот на барањето последователно го докаже своето познавање на тие модули врз основа на испит и добие признание од надлежниот орган.
- (ѓ) Имателот на дозвола за одржување на воздухоплов кој поднесува барање за додавање на друга категорија или поткатегорија, го дополнува нивото на знаење кое одговара на поврзаните предметни модули преку полагање на испит во согласност со

Додаток I (дозволи од категоријата A, B1, B2, B2L, B3 и C) или Додаток VIII (за дозволи од категорија L).

Во Додатокот IV се наведени модулите од Додаток I (дозволи од категоријата A, B1, B2, B2L, B3 и C) или Додаток VIII (дозволи од категорија L) кои се потребни за да се додаде нова категорија или поткатегија на постоечка дозвола издадена во согласност со овој анекс A.“;

(6) точката 66.A.30 се изменува како што следува:

(a) во точката (a)(26), вториот и третиот став се бришат.

(б) точките (a)(3), (4) и (5) се заменуваат со следново:

„3. за категорија C во однос на комплексни воздухоплови на моторен погон (СМРА):

- (i) 3 годишно искуство во користењето на правата од категоријата B1.1, B1.3 или B2 како помошен персонал, или истовремено како помошен персонал и персонал за издавање на уверение, во согласност со точка 145.A.35 од Анекс II (Дел-145), во организација за одржување која работи на СМРА, вклучително и 12 месеци искуство како персонал за поддршка за базно одржување; или
- (ii) 5 годишно искуство во користењето на правата од категоријата B1.2, B1.4 или L5 како помошен персонал, или истовремено како помошен персонал и персонал за издавање на уверение, во согласност со точка 145.A.35 од Анекс II (Дел-145), во организација за одржување која работи на СМРА, вклучително и 12 месеци искуство како персонал за поддршка за базно одржување; или
- (iii) за баратели кои поседуваат академска диплома: 3 години работно искуство во опкружување за одржување на воздухоплови на репрезентативен избор на задачи директно поврзани со одржување на воздухоплови, вклучително и 6 месеци учество при извршување на извршувањето на задачи за базно одржување при управување со СМРА;
- (iv) за проширување на впишаната категорија C во однос на оние воздухоплови што не се СМРА во СМРА:
 - (a) 2 годишно искуство во користењето на правата од категоријата B1.1, B1.2, B1.3 B1.4, B2 или L5 како помошен персонал, или истовремено како помошен персонал и персонал за издавање на уверение, во согласност со точка 145.A.35 од Анекс II (Дел-145), во организација за одржување која работи на СМРА, вклучително и 6 месеци искуство како персонал за поддршка за базно одржување; или
 - (б) за носители на дозвола од категорија C врз основа на академско звање, 2 години работно искуство во опкружување за одржување на воздухоплови на репрезентативен избор на задачи директно поврзани со одржување на воздухоплови, вклучувајќи 3 месеци учество во извршувањето на задачите за базно одржување при управување со СМРА;

4. за категорија C во однос на воздухоплови што не се СМРА:

- (i) 3 годишно искуство во користењето на правата од категоријата B1, B2, B2L, B3 или L како помошен персонал, или истовремено како помошен персонал и персонал за издавање на уверение, во согласност со точка 145.A.35 од Анекс II (Дел-145), во организација за одржување која извршувањето на задачите на воздухоплови што

не се СМРА, вклучително и 6 месеци искуство како персонал за поддршка за базно одржување; или

- (ii) за имателите на академска диплома, 3 години работно искуство во опкружување за одржување на воздухоплови на репрезентативен избор на задачи директно поврзани со одржување на воздухоплови, вклучително и 6 месеци учество при извршување на задачи за базно одржување на воздухоплови кои не се СМРА;

5. академската диплома мора да се стекне во соодветна техничка дисциплина и да се издаде од универзитет или од која било друга високообразовна институција признаена од надлежниот орган.“;

(в) точката (д) се заменува со следново:

„(д) Независно од став (а), искуството во одржувањето на воздухоплови стекнато во организација што не е одобрена во согласност со Анекс II (Дел-145) или Vd (Дел-CAO) може да биде признаено кога таквото одржување е еднакво на одржувањето што се бара со овој анекс како што е утврдено од страна на надлежниот орган.

Сепак, неопходно е да се докаже дополнително искуство во организации одобрени во согласност со Анексите II или Vd или под надзор на независен персонал за издавање на уверението.“;

(7) во точката 66.A.40, точката (б) се заменува со следново:

„(б) Имателот на дозвола за одржување на воздухоплови ги пополнува соодветните делови на Формулар 19 на EASA (види Додаток V) и го доставува заедно со копија од дозволата пред надлежниот орган кој ја издал првичната дозвола за одржување на воздухоплов, освен ако имателот работи во организација за одржување одобрена во согласност со Анекс II (Дел-145) или Vd (Дел-CAO), во чиј прирачник е вклучена постапка со која оваа организација може да ја поднесе потребната документација во име на имателот на дозволата.“;

(8) точката 66.A.45(д) се изменува како што следува:

(а) во првиот став, првата алинеја се заменува со следново:

„ - успешно завршена евалуација за тип на воздухоплов за соодветната категорија B1, B2 или C, во согласност со Додаток III на овој анекс (Дел-66);“;

(б) вториот став се заменува со следново:

„За овластување за категорија C, за лице кое е квалификувано преку академски пат, како што е наведено во точката (а)(5) од точката 66.A.30, првата релевантна евалуација за тип на воздухоплов ќе биде на ниво на категорија B1 или B2.“;

(9) во точката 66.A.45(ж)(ii)(3), третиот став се брише;

(10) се додава следнава точка 66.B.2:

„66.B.2 Начини на усогласување

(а) Агенцијата изготвува прифатливи начини на усогласување („АМС“), кои можат да се употребат за утврдување на усогласеност со Регулатива (ЕУ) 2018/1139 и нејзините делегирани акти и акти за спроведување.

(б) Можат да се користат алтернативни начини на усогласување за утврдување на

усогласеност со оваа регулатива.

- (в) Надлежните органи ја информираат Агенцијата за сите алтернативни начини на усогласување кои ги користат организациите што се под нивен надзор или од самите нив, за за утврдување на усогласеност со оваа регулатива.“;

(11) во точката 66.B.105 се изменува како што следува:

(а) насловот се заменува со следново:

„66.B.105 Постапка за издавање на дозвола за одржување на воздухоплови преку организација за одржување одобрена во согласност со Анекс II (Дел-145) или Vd (Дел-CAO)“;

(б) точката (а) се заменува со следново:

„ (а) Организација за одржување одобрена согласно Анекс II (Дел -145) или Vd (Дел-CAO), која е овластена да ја врши оваа активност од страна на надлежен орган, може (i) да ја подготви дозволата за одржување на воздухопловот во име на надлежниот орган или (ii) да достави препораки до надлежниот орган во врска со барањето на одредено лице за дозвола за одржување на воздухоплови, за да може надлежниот орган да ја подготви и издаде таа дозвола. “;

(12) во точката 66.B.110, точката (г) се заменува со следново:

„(г) Искуството и модулите или делумните модули за основно познавање потребни за додавање на нова категорија или поткатегорија во постоечка дозвола издадена во согласност со овој анекс се наведени во табелите во Додатокот IV.“;

(13) во точката 66.A.130, точката (в) се додава:

„(в) Уверението за признавање (CoR) (Формулар 149b на EASA) од Додаток III од Анекс IV (Дел-147) се користи за признавање на комплетирањето на теоретски елементи, практични елементи или и теоретски и практични елементи на обуката за овластување за тип.“;

(14) се додава следнава точката 66.B.135:

„66.B.135 Постапка за одобрување на курсеви за мултимедијални методи за обука (MBT)“;

Секогаш кога одобруваат курсеви, вклучително и за мултимедијална обука (MBT), кои се спроведуваат во физичка или виртуелна средина или и во двете, надлежниот орган потврдува дека основната обука за воздухоплов и обуката за тип на воздухоплов се во согласност со Додаток I и Додаток III, зависно од примената.

Постапката за одобрување ги вклучува принципите и критериумите од Анекс IX.“;

(15) точката 66.B.200 се изменува како што следува:

(а) точките (в) и (д) се заменуваат со следново:

„(в) Основните испити се спроведуваат согласно стандардот наведен во Додатоците I и II или Додатоците VII и VIII, зависно од примената.

Уверението за признавање (Формулар 148b на EASA) од Додаток III од Анекс IV (Дел-147) се користи за признавање на завршување на испитот по основно знаење.

- (г) Испитите кои се однесуваат на оспособување за тип и евалуациите за тип се спроведуваат согласно стандардите наведени во Додаток III.

Уверението за признавање (Формулар 149b на EASA) од Додаток III од Анекс IV (Дел-147) се користи за признавање на завршување на испитот по основно знаење или евалуација за тип на воздухоплов.“;

- (б) точката (е) се заменува со следново:

„(е) Покрај посебната документација која е потребна за испитите за тип, во текот на испитот на подносителот на барање може да му бидат достапни само документите за испитот.“;

- (16) во Поддел Е, првата реченица се заменува со следново:

„Во овој Поддел се наведени постапките за одобрување на кредити за испити согласно точка 66.A.25(г).“;

- (17) во точката 66.B.400 се додава следнава точката (г):

„(г) Доколку подносителот на барањето упатува на извештај за признавање на кредити за испитот одобрен од друг надлежен орган, органот за издавање на дозволата ќе го разгледа извештајот за признавање на кредити за испитот и ќе побара совет од другиот орган за користење на извештајот за признавање на кредити за испитот.“;

- (18) во точката 66.B.405(a), вториот став се заменува со следново:

„Споредбата покажува дали е докажана согласност и содржи образложенија за секоја изјава и можните услови или дополнителните критериуми, или и двете“;

- (19) Додаток I се изменува како што следува:

- (а) точката 2 се заменува со следново:

„2. Модуларизација

Квалификациите за основни предмети за секоја категорија или поткатегија на дозвола за одржување на воздухоплов, треба да се во согласност со следната матрица, каде што предметите кои се применуваат се означени со „X“, додека n/a значи дека модулот од предметот ниту се применува ниту се бара.

	B1.1 A1	B1.2 A2	B1.3 A3	B1.4 A4	B3			C
Модул на предмет	Турбински мотор	Клипен мотор	Турбински мотор	Клипен мотор	Авиони со клипен мотор без притисок во кабината MTOM ≤ 2 000 кг	B2	B2L	
1. Математика	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Физика	X	X	X	X	X	X	X	X

3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	X	X	X	X	X	X	X	X
4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	X (n/a за A1)	X (n/a за A2)	X (n/a за A3)	X (n/a за A4)	X	X	X	X
5. ДИГИТАЛНИ ТЕХНИКИ/СИСТЕМИ НА ЕЛЕКТРОНСКИ ИНСТРУМЕНТИ	X	X	X	X	X	X	X	X
6. МАТЕРИЈАЛИ И ЖЕЛЕЗНА ОПРЕМА	X	X	X	X	X	X	X	X
7. ПОСТАПКА ПРИ ОДРЖУВАЊЕ	X	X	X	X	X	X	X	X
8. ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА	X	X	X	X	X	X	X	X
9. ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ	X	X	X	X	X	X	X	X
10. ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО	X	X	X	X	X	X	X	X
11. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА АВИОНИ	X	X	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	11, 15 и 17 како B1.1 или 11, 16 и 17 како B1.2 или 12 и 15 како B1.3 или 12 и 16 како B1.4 или 13 и 14 како B2
12. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ	n/a	n/a	X	X	n/a	n/a	n/a	
13. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	X	X	
14. ПОГОНСКА ГРУПА	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	X	X	

15. МОТОР СО ГАСНА ТУРБИНА	X	n/a	X	n/a	n/a	n/a	n/a
16. КЛИПЕН МОТОР	n/a	X	n/a	X	X	n/a	n/a
17. ЕЛИСА	X	X	n/a	n/a	X	n/a	n/a

МОДУЛ 1. МАТЕМАТИКА

МОДУЛ 1. МАТЕМАТИКА		НИВО	
		A	B.1 B.2 B2.L B3
1.1	<i>Аритметика</i>	1	2
1.2	<i>Алгебра</i>		
	(а) Прости алгебарски изрази;	1	2
	(б) Дропки.	—	1
1.3	<i>Геометрија</i>		
	(а) Прости геометриски конструкции.	—	1
	(б) Графичко претставување;	2	2
	(в) Тригонометрија.	—	2

МОДУЛ 2. ФИЗИКА

МОДУЛ 2. ФИЗИКА		НИВО	
		A B3	B.1 B.2 B2.L
2.1	<i>Материја</i>	1	2
2.2	<i>Механика</i>		
2.2.1	<i>Статика</i>	1	2
2.2.2	<i>Кинетика</i>	1	2
2.2.3	<i>Динамика</i>		

МОДУЛ 2. ФИЗИКА		НИВО	
		A B3	B.1 B.2 B2.L
(а) Маса, сила, енергија;		1	2
(б) Инерција и одржување на инерција.		1	2
2.2.4	<i>Динамика на течност</i>		
(а) Специфична тежина и густина;		1	2
(б) Вискозност, ефекти од згуснатост на течности, статичен, динамичен и тотален притисок.		1	2
2.3	<i>Термодинамика</i>		
(а) Температура;		2	2
(б) Топлина.		1	2
2.4	<i>Оптика (Светло)</i>	—	2
2.5	<i>Движење на бранови и звук</i>	—	2

МОДУЛ 3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

МОДУЛ 3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА		НИВО		
		A	B.1 B.2 B2.L	B3
3.1	<i>Теорија на електроника</i>	1	1	1
3.2	<i>Статички електрицитет и спроводливост</i>	1	2	1
3.3	<i>Терминологија во електротехниката</i>	1	2	1
3.4	<i>Создавање на електрицитет</i>	1	1	1
3.5	<i>DC Извори на електрицитет</i>	1	2	2
3.6	<i>DC Струјни кола</i>	1	2	1
3.7	<i>Отпор/отпорник</i>			
(а) Отпор;		—	2	1
(б) Отпорници.		—	1	—
3.8	<i>Моќност</i>	—	2	—
3.9	<i>Капацитет/кондензатор</i>	—	2	1

МОДУЛ 3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА		НИВО		
		A	B.1 B.2 B2.L	B3
3.10	Магнетизам			
	(а) Теорија на магнетизмот;	—	2	1
	(б) Магнетомоторна сила.	—	2	1
3.11	Индуктивитет /индуктор	—	2	1
3.12	Теорија на DC мотор/генератор	—	2	1
3.13	Теорија на наизменична струја (AC Theory)	1	2	1
3.14	Отпорни (R), капацитивни (C) и индуктивни (L) кола	—	2	1
3.15	Трансформатори	—	2	1
3.16	Филтри	—	1	—
3.17	АС генератори	—	2	1
3.18	АС мотори	—	2	1

МОДУЛ 4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

МОДУЛ 4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА		НИВО		
		A	B.1 B3	B.2 B2.L
4.1	Полупроводници			
4.1.1	Диоди			
	(а) Опис и карактеристики;	—	2	2
	(б) Операција и функција.	—	—	2
4.1.2	Транзистори			
	(а) Опис и карактеристики;	—	1	2
	(б) Операција и функција.	—	—	2
4.1.3	Интегрирани струјни кола			
	(а) Основен опис и функција;	—	1	2
	(б) Опис и функција.	—	—	2
4.2	Печатени струјни кола	—	1	2

МОДУЛ 4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	НИВО		
	A	B.1 B3	B.2 B2.L
4.3 <i>Сервомеханизми</i>			
(а) Принципи;	—	1	2
(б) Конструкција, функција и употреба.	—	—	2

МОДУЛ 5. ДИГИТАЛНИ ТЕХНИКИ СИСТЕМИ НА ЕЛЕКТРОНСКИ ИНСТРУМЕНТИ НИВО

МОДУЛ 5. ДИГИТАЛНИ ТЕХНИКИ СИСТЕМИ НА ЕЛЕКТРОНСКИ ИНСТРУМЕНТИ НИВО	НИВО			
	A	B3	B.1	B.2 B2.L
5.1 <i>Системи на електронски инструменти</i>	1	1	1	1
5.2 <i>Нумерички системи</i>	—	—	1	2
5.3 <i>Претворање на податоци</i>	—	—	1	2
5.4 <i>Пренесување на податоци</i>	—	—	2	2
5.5 <i>Логички струјни кола</i>				
(а) Препознавање и примена;	—	—	2	2
(б) Толкување на логички дијаграми.	—	—	—	2
5.6 <i>Основна компјутерска структура</i>				
(а) Компјутерска терминологија и технологија;	1	1	2	2
(б) Компјутерски операции.	—	—	—	2
5.7 <i>Микропроцесори</i>	—	—	—	2
5.8 <i>Интегрирани струјни кола</i>	—	—	—	2
5.9 <i>Повеќеканалност</i>	—	—	—	2
5.10 <i>Оптички влакна</i>	—	—	1	2
5.11 <i>Електронски прикажувачи (дисплеи)</i>	1	1	2	2
5.12 <i>Електростатски осетливи уреди</i>	1	1	2	2
5.13 <i>Контрола на управувањето со софтвер</i>	—	1	2	2
5.14 <i>Електромагнетна средина</i>	—	1	2	2
5.15 <i>Типични електронски/дигитални воздухопловни системи</i>	1	1	1	1

МОДУЛ 6. МАТЕРИЈАЛИ И ЖЕЛЕЗНА ОПРЕМА

МОДУЛ 6. МАТЕРИЈАЛИ И ЖЕЛЕЗНА ОПРЕМА		НИВО		
		A	B.1 B3	B.2 B2.L
6.1	<i>Воздухопловни материјали - железни</i>			
	(а) Челични легури кои се користат во воздухоплов;	1	2	1
	(б) Тестирање на железни материјали;	—	1	1
	(в) Процедури за поправка и преглед.	—	2	1
6.2	<i>Воздухопловни материјали – не железни</i>			
	(а) Карактеристики,	1	2	1
	(б) Тестирање на не железни материјали	—	1	1
	(в) Процедури за поправка и преглед.	—	2	1
6.3	<i>Воздухопловни материјали - композити и неметали</i>			
6.3.1	<i>Композити и неметали кои не се дрво и ткаенина</i>			
	(а) Карактеристики;	1	2	2
	(б) Пронаоѓање на дефекти;	1	2	—
	(в) Процедури за поправка и преглед.	—	2	1
6.3.2	<i>Дрвени структури</i>	1	1	—
6.3.3	<i>Прекривка од ткаенина</i>	—	1	—
6.4	<i>Корозија</i>			
	(а) Хемиски основи;	1	1	1
	(б) Видови на корозија.	2	3	2
6.5	<i>Прицврстувачи</i>			
6.5.1	<i>Навои на завртки</i>	2	2	2
6.5.2	<i>Навртки, чепови и завртки</i>	2	2	2
6.5.3	<i>Блокирачки уреди</i>	2	2	2
6.5.4	<i>Воздухопловни навртки</i>	1	2	1
6.6	<i>Цевки и цевни спојки</i>			
	(а) Идентификација	2	2	2

МОДУЛ 6. МАТЕРИЈАЛИ И ЖЕЛЕЗНА ОПРЕМА		НИВО		
		A	B.1 B3	B.2 B2.L
	<i>(б) Стандардни спојки</i>	2	2	1
6.7	<i>Пружини</i>	—	2	1
6.8	<i>Лежишта</i>	1	2	2
6.9	<i>Трансмисии</i>	1	2	2
6.10	<i>Контролни кабли</i>	1	2	1
6.11	<i>Електрични кабли и приклучоци</i>	1	2	2

МОДУЛ 7. ПОСТАПКИ ПРИ ОДРЖУВАЊЕ

МОДУЛ 7. ПОСТАПКА ПРИ ОДРЖУВАЊЕ		НИВО		
		A	B1 B3	B2 B2L
7.1	<i>Заштита при работа - воздухоплов и работилница</i>	3	3	3
7.2	<i>Работа во работилница</i>	3	3	3
7.3	<i>Алати</i>	3	3	3
7.4	<i>(Резервирано)</i>	—	—	—
7.5	<i>Инженерски цртежи, дијаграми и стандарди</i>	1	2	2
7.6	<i>Споеност и раздвоеност</i>	1	2	1
7.7	<i>Електрични кабли и приклучоци (EWIS)</i>	1	3	3
7.8	<i>Заковување</i>	1	2	—
7.9	<i>Цевки и црева</i>	1	2	—
7.10	<i>Пружини</i>	1	2	—
7.11	<i>Лежишта</i>	1	2	—
7.12	<i>Трансмисии</i>	1	2	—
7.13	<i>Контролни кабли</i>	1	2	—
7.14	<i>Ракување со материјал</i>			
7.14.1	<i>Лимарски работи</i>	—	2	—
7.14.2	<i>Композити и неметали</i>	—	2	—
7.14.3	<i>Дополнително производство</i>	1	1	1

МОДУЛ 7. ПОСТАПКА ПРИ ОДРЖУВАЊЕ		НИВО		
		A	B1 B3	B2 B2L
7.15	<i>(Резеврирано)</i>	—	—	—
7.16	<i>Тежина и рамнотежа на воздухопловот</i>			
	(а) Пресметување на центарот на тежата;	—	2	2
	(б) Мерење на тежината на воздухоплови.	—	2	—
7.17	Ракување со воздухоплов и складирање	2	2	2
7.18	Техники на расклопување, контрола, поправка и склопување			
	(а) Видови на дефекти и техники (методи) на визуелна контрола;	2	3	3
	(б) Методи за општи поправки - прирачник за структурни поправки;	—	2	—
	(в) Техники на испитување со методи без разорувачко (деструктивно) дејство	—	2	1
	(г) Техники за расклопување и повторно склопување;	2	2	2
	(д) Техники за наоѓање на дефекти.	—	2	2
7.19	<i>Невообичаени настани</i>			
	(а) Прегледи по удар на гром и преглед на точките на празнење;	2	2	2
	(б) Прегледи по вонредни настани како што се тврдо слетување и лет низ турбуленции.	2	2	—
7.20	Процедури за одржување	1	2	2
7.21	Документација и комуникација	1	2	2

МОДУЛ 8. ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА

МОДУЛ 8. ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА		НИВО	
		A B3	B1 B2 B2L
8.1	<i>Физика на атмосферата</i> Меѓународна стандардна атмосфера (ISA), примена во аеродинамиката	1	2
8.2	<i>Аеродинамика</i>	1	2
8.3	<i>Теорија за летање</i>	1	2
8.4	<i>Воздушно струење при голема брзина</i>	1	2
8.5	<i>Стабилност на летот и динамика</i>	1	2

МОДУЛ 9. ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

МОДУЛ 9. ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ		НИВО СИТЕ
9.1	Општо	2
9.2	Човечки перформанси и ограничувања	2
9.3	Социјална психологија	1
9.4	Фактори кои влијаат на перформансите	2
9.5	Физичка средина	1
9.6	Задачи	1
9.7	Комуникација	2
9.8	Човечка грешка	2
9.9	Управување со безбедноста	2
9.10	Дванаесетте најчести човечки фактори и ублажување на ризикот	2

МОДУЛ 10. ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО

МОДУЛ 10. ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО		НИВО	
		A	B1 B2 B2L B3
10.1	Регулаторна рамка	1	1
10.2	Персонал за издавање на уверенија - одржување	2	2
10.3	Одобрени организации за одржување	2	2
10.4	Независен персонал за издавање на уверенија	—	3
10.5	Летачки операции	1	1
10.6	Издавање на уверенија на воздухоплови, делови и уреди	2	2
10.7	Континуирана пловидбеност	2	2
10.8	Принципи на надзор на континуирана пловидбеност	1	1
10.9	Одржување и издавање на уверенија надвор од моменталните прописи на ЕУ(ако не се преовладани со услови на ЕУ)	—	1
10.10	Сајбер безбедност во одржувањето на воздухопловите	1	1

МОДУЛ 11. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА АВИОНИ

МОДУЛ 11. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА АВИОНИ			НИВО				
			A1	A2	B1.1	B1.2	B3
11.1	<i>Теорија за летање</i>						
	(а) Аеродинамика на авионот и команди за летање;		1	1	2	2	1
	(б) Авиони, останати аеродинамички направи.		1	1	2	2	1
11.2	<i>Воздухопловни структури (АТА 51)</i>						
	(а) Општи концепти;		2	2	2	2	2
	(б) Воздухопловни барања за структурна цврстина;		2	2	2	2	2
	(в) Конструкциски методи.		1	1	2	2	2
11.3	<i>Структури на конструкцијата на воздухоплови-авиони</i>						
	11.3.1	<i>Труп, врати, прозорци (АТА 52/53/56)</i>					
		(а) Конструкциски принципи;	1	1	2	2	1
		(б) Направи за влечење во воздух;	1	1	1	1	1
		(в) Врати.	1	1	2	1	—
	11.3.2	<i>Крила (АТА 57)</i>	1	1	2	2	1
	11.3.3	<i>Стабилизатори (АТА 55)</i>	1	1	2	2	1
	11.3.4	<i>Површини на командите на летање (АТА 55/57)</i>	1	1	2	2	1
	11.3.5	<i>Гондоли и носачи (АТА 54)</i>	1	1	2	2	1
11.4	<i>Климатизација и притисок во кабина (АТА 21)</i>						
	(а) Регулирање на притисокот;		1	1	3	3	—
	(б) Довод на воздух;		1	—	3	—	—
	(в) Климатизација;		1	—	3	—	—
	(г) Уреди за безбедност и предупредување;		1	1	3	3	—
	(д) Системи за затоплување и вентилација.		—	1	—	3	1
11.5	<i>Инструменти/Системи за воздухопловна електроника</i>						
	11.5.1	<i>Системи на инструменти (АТА 31)</i>	1	1	2	2	2
	11.5.2	<i>Системи за воздухопловна електроника</i>	1	1	1	1	1
	Основи на распоред на системи и работа на: Автоматско летање (АТА 22);						

МОДУЛ 11. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА АВИОНИ		НИВО				
		A1	A2	B1.1	B1.2	B3
Комуникации (АТА 23); Системи за навигација (АТА 34).						
11.6	Електрична енергија (АТА 24)	1	1	3	3	3
11.7	Опрема и уредување (АТА 25)					
	(а) Опрема за итни случаи;	2	2	2	2	2
	(б) Конфигурација на кабината и товарот;	1	1	1	1	—
11.8	Заштита од пожар (АТА 26)					
	(а) Откривање на пожар и чад и системи за гаснење пожар;	1	1	1	1	—
	(б) Пренослив апарат за гаснење на пожар.	1	1	1	1	1
11.9	Команди за лет (АТА 27)					
	(а) Примарни и секундарни команди за лет;	1	1	3	3	3
	(б) Активирање и заштита;	1	—	3	—	—
	(в) Работење на систем	1	—	3	—	—
	(г) Балансирање и монтажа;	1	1	3	3	2
11.10	Системи за гориво (АТА 28, АТА 47)					
	(а) Распоред на системот;	1	1	3	3	1
	(б) Ракување со гориво	1	1	3	3	1
	(в) Индикација и предупредување;	1	1	3	3	1
	(г) Посебни системи;	1	—	3	—	—
	(д) Балансирање.	1	—	3	—	—
11.11	Хидраулична енергија (АТА 29)					
	(а) Опис на системот;	1	1	3	3	2
	(б) Работа на системот (1);	1	1	3	3	2
	(в) Работа на системот (2);	1	—	3	—	—
11.12	Заштита од мраз и дожд (АТА 30)					
	(а) Принципи;	1	1	3	3	1
	(б) Одмрзнување;	1	1	3	3	1

МОДУЛ 11. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА АВИОНИ		НИВО				
		A1	A2	B1.1	B1.2	B3
	(в) Системи против замрзнување;	1	—	3	—	—
	(г) Бришачи;	1	1	3	3	1
	(д) Заштитно средство против дожд.	1	—	3	—	—
11.13	Стоен трап (АТА 32)					
	(а) Опис;	2	2	3	3	2
	(б) Работа на системи;	2	2	3	3	2
	(в) Систем на сигнализација воздух- земја;	2	—	3	—	—
	(г) Заштита на заден дел.	2	2	3	3	2
11.14	Светла (АТА 33)	2	2	3	3	2
11.15	Кислород (АТА 35)	1	1	3	3	2
11.16	Пневматика/вакуум (АТА 36)					
	(а) Системи;	1	1	3	3	2
	(б) Пумпи;	1	1	3	3	2
11.17	Вода и отпад (АТА 38)					
	(а) Системи;	2	2	3	3	2
	(б) Корозија.	2	2	3	3	2
11.18	Системи за одржување во воздухопловот (АТА 45)	1	—	2	—	—
11.19	Интегрирана модулarna воздухопловна електроника (АТА 42)					
	(а) Општ опис на системот и теорија;	1	—	2	—	—
	(б) Типичен распоред на системот;	1	—	2	—	—
11.20	Кабински системи (АТА 44)	1	—	2	—	—
11.21	Информациони системи (АТА 46)	1	—	2	—	—

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
12.1	<i>Теорија на летање – аеродинамика на ротирачко крило</i>	1	2

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
12.2	Системи за команди за летот (АТА 67)	2	3
12.3	Следење на лопатката и анализа на вибрациите (АТА 18)	1	3
12.4	Трансмисија	1	3
12.5	Воздухопловни структури (АТА 51)		
	(а) Општ концепт;	2	2
	(б) Конструкциски методи на основните елементи.	1	2
12.6	Климатизација (АТА 21)		
	12.6.1 Довод на воздух;	1	2
	12.6.2 Климатизација.	1	3
12.7	Инструменти/Системи за воздухопловна електроника		
	12.7.1 Системи на инструменти (АТА 31)	1	2
	12.7.2 Системи за воздухопловна електроника	1	1
	Основи на распоред на системи и работа на: Автоматско летање (АТА 22); Комуникации (АТА 23); Системи за навигација (АТА 34).		
12.8	Електрична енергија (АТА 24)	1	3
12.9	Опрема и уредување (АТА 25)		
	(а) Опрема за итни случаи; Седишта, пилотски појаси за врзување и патнички појаси за врзување; Системи за полетување	2	2
	(б) Системи за пловење во итни случаи; Конфигурација на кабината, задржување на товарот; Распоред на опремата во кабината; Вградување на опремата во кабината;	1	1
12.10	Заштита од пожар (АТА 26)		
	(а) Откривање на пожар и чад и системи за гаснење пожар;	1	3
	(б) Пренослив апарат за гаснење на пожар.	1	1
12.11	Системи за гориво (АТА 28)	1	3
12.12	Хидраулична енергија (АТА 29)	1	3

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
12.13	<i>Заштита од мраз и дожд (АТА 30)</i>	1	3
12.14	<i>Стоен трап (АТА 32)</i>		
	(а) Опис на систем и операции;	2	3
	(б) Сензори;	2	3
12.15	<i>Светла (АТА 33)</i>	2	3
12.16	<i>(резервирано)</i>	2	3
12.17	<i>Интегрирана модуларна воздухопловна електроника (АТА 42)</i>		
	(а) Општ опис на системот и теорија;	1	2
	(б) Типичен распоред на системот;	1	2
12.18	<i>Системи за одржување во воздухопловот (АТА 45)</i>	1	2
	Централни компјутери за одржување; Систем за внесување на податоци; Систем на електронска база на податоци;		
12.19	<i>Информациони системи (АТА 46)</i>	1	2

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРИ И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

C/N: Комуникација и навигација; Ins: Инструменти; A/F; Автоматски лет; Sur: Надзор; A/S; Структура на воздухоплов и системи

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ		НИВО						
		B2	B2L Основно	BL2 C/N	B2L Ins.	B2L A/F	B2L Sur.	B2L A/S
13.1	<i>Теорија за летање</i>							
	(а) Аеродинамика на авионот и команди за летање;	1	1	—	—	—	—	—
	(б) Аеродинамика на ротирачко крило.	1	1	—	—	—	—	—
13.2	<i>Структури – Општи концепти (ATA 51)</i>							
	(а) Општи концепти;	2	2	—	—	—	—	—
	(б) Основи на структурни системи.	1	1	—	—	—	—	—
13.3	<i>Автоматско летање (ATA 22)</i>							
	(а) Основи на командата за автоматско летање;	3	—	—	—	3	—	—

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ		НИВО						
		B2	B2L Основно	BL2 C/N	B2L Ins.	B2L A/F	B2L Sur.	B2L A/S
	(б) Системи за автоматска контрола на потисокот на моторот (autothrottle) и системи за автоматско слетување.	3	—	—	—	3	—	—
13.4	Комуникации/Навигација (АТА 23/24)							
	(а) Основи на системите за комуникација и навигација;	3	—	3	—	—	—	—
	(б) Основи на системите за надзор на воздухоплови.	3	—	—	—	—	3	—
13.5	Електрична енергија (АТА 24)	3	3	—	—	—	—	—
13.6	Опрема и уредување (АТА 25)	3	—	—	—	—	—	—
13.7	Команди на летот							
	(а) Примарни и секундарни команди на летот (АТА 27);	2	—	—	—	2	—	—
	(б) Активирање и заштита;	2	—	—	—	2	—	—
	(в) Работење на систем	3	—	—	—	3	—	—
	(г) Команди за лет на ротокрафт (АТА 67).	2	—	—	—	2	—	—
13.8	Инструменти (АТА 31)	3	—	—	3	—	—	—
13.9	Светла (АТА 33)	3	3	—	—	—	—	—
13.10	Системи за одржување во воздухопловот (АТА 45)	3	—	—	—	—	—	—
13.11	Климатизација и притисок во кабина (АТА 21)							
	(а) Притисок;	3	—	—	—	—	—	3
	(б) Довод на воздух;	1	—	—	—	—	—	1
	(в) Климатизација;	3	—	—	—	—	—	3
	(г) Уреди за безбедност и предупредување.	3	—	—	—	—	—	3
13.12	Заштита од пожар (АТА 26)							
	(а) Откривање на пожар и чад и системи за гаснење пожар	3	—	—	—	—	—	3
	(б) Пренослив апарат за гаснење на пожар.	1	—	—	—	—	—	1
13.13	Системи за гориво (АТА 28, АТА 47)							
	(а) Распоред на системот;	1	—	—	—	—	—	1

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, СТРУКТУРА И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ		НИВО						
		B2	B2L Основно	BL2 C/N	B2L Ins.	B2L A/F	B2L Sur.	B2L A/S
	(б) Ракување за гориво	2	—	—	—	—	—	2
	(в) Индикација и предупредување;	3	—	—	—	—	—	3
	(г) Посебни системи;	1	—	—	—	—	—	1
	(д) Балансирање.	3	—	—	—	—	—	3
13.14	Хидраулична енергија (АТА 29)							
	(а) Опис на системот;	1	—	—	—	—	—	1
	(б) Работа на системот (1);	3	—	—	—	—	—	3
	(в) Работа на системот (2).	3	—	—	—	—	—	3
13.15	Заштита од мраз и дожд (АТА 30)							
	(а) Принципи;	2	—	—	—	—	—	2
	(б) Одмрзнување;	3	—	—	—	—	—	3
	(в) Системи против замрзнување;	2	—	—	—	—	—	2
	(г) Бришачи;	1	—	—	—	—	—	1
	(д) Заштитно средство против дожд.	1	—	—	—	—	—	1
13.16	Стоен трап (АТА 32)							
	(а) Опис;	1	—	—	—	—	—	1
	(б) Работа на системи;	3	—	—	—	—	—	3
	(в) Систем на сигнализација воздух-земја.	3	—	—	—	—	—	3
13.17	Кислород (АТА 35)	3	—	—	—	—	—	3
13.18	Пневматика/вакуум (АТА 36)	2		—	—	—	—	2
13.19	Водаи отпад (АТА 38)	2	—	—	—	—	—	2
13.20	Интегрирана модуларна воздухопловна електроника (АТА 42)			—	—	—	—	—
	(а) Општ опис на системот и теорија;	3	—	—	—	—	—	—
	(б) Типичен распоред на системот;	3	—	—	—	—	—	—
13.21	Кабински системи (АТА 44)	3	—	—	—	—	—	—
13.22	Информациони системи (АТА 46)	3	—	—	—	—	—	—

МОДУЛ 14. ПОГОНСКА ГРУПА

МОДУЛ 14. ПОГОНСКА ГРУПА	НИВО
	В2 В2L Инструменти В2L Структура на воздухоплов и системи
14.1 <i>Мотори</i>	
(а) Турбински мотори;	1
(б) Помошни извори на енергија (APU);	1
(в) Клипни мотори;	1
(г) Електрични и хибридни мотори;	2
(д) Контрола на мотор	2
14.2 <i>Електронски/ електрични системи за индикација на моторот</i>	2
14.3 <i>Системи на елиси</i>	2
14.4 <i>Системи за стартување и палење</i>	2

МОДУЛ 15. МОТОР СО ГАСНА ТУРБИНА

МОДУЛ 15. МОТОР СО ГАСНА ТУРБИНА	НИВО	
	A1 A3	B1.1 B1.3
15.1 <i>Основи</i>	1	2
15.2 <i>Карактеристики на моторот</i>	—	2
15.3 <i>Довод</i>	2	2
15.4 <i>Компресори</i>	1	2
15.5 <i>Оддел за согорување</i>	1	2
15.6 <i>Дел за турбини</i>	2	2
15.7 <i>Издув</i>	1	2
15.8 <i>Лежишта и плумби</i>	—	2
15.9 <i>Масло и гориво</i>	1	2
15.10 <i>Системи за подмачкување</i>	1	2
15.11 <i>Системи за гориво</i>	1	2

МОДУЛ 15. МОТОР СО ГАСНА ТУРБИНА		НИВО	
		A1 A3	B1.1 B1.3
15.12	Системи за воздух	1	2
15.13	Системи за стартување и палење	1	2
15.14	Системи за индикација на моторот	1	2
15.15	Алтернативни конструкции на турбини	—	1
15.16	Турбо-елисни мотори	1	2
15.17	Турбо-осовински мотори	1	2
15.18	Помошни погонски групи (APUs)	1	2
15.19	Вградување на погонска група	1	2
15.20	Системи за заштита од пожари	1	2
15.21	Следење на работа на моторот и работа на земја	1	3
15.22	Складирање и конзервирање на моторот	—	2

МОДУЛ 16. КЛИПЕН МОТОР

МОДУЛ 16. КЛИПЕН МОТОР		НИВО	
		A2 A4	B1.2 B1.4 B3
16.1	Основи	1	2
16.2	Карактеристики на моторот	1	2
16.3	Конструкција на мотор	1	2
16.4	Горивни системи на моторот		
16.4.1	Карбуратори	1	2
16.4.2	Системи за вбризување на гориво	1	2
16.4.3	Електронско регулирање на работата на моторот	1	2
16.5	Системи за стартување и палење	1	2
16.6	Системи за индукција, издув и ладење	1	2
16.7	Суперполнење/Турбополнење	1	2
16.8	Масло и гориво	1	2

МОДУЛ 16. КЛИПЕН МОТОР		НИВО	
		A2 A4	B1.2 B1.4 B3
16.9	Системи за подмачкување	1	2
16.10	Системи за индикација на моторот	1	2
16.11	Вградување на погонска група	1	2
16.12	Следење на работа на моторот и работа на земја	1	3
16.13	Складирање и конзервирање на моторот	—	2
16.14	Конструкција за алтернативен клипен мотор	1	1

МОДУЛ 17. ЕЛИСА

МОДУЛ 17.ЕЛИСА		НИВО	
		A1 A2	B1.1 B1.2 B3
17.1	Основи	1	2
17.2	Конструкција на елиса	1	2
17.3	Контрола на чекорот на елисата	1	2
17.4	Синхронизација на елисата	—	2
17.5	Заштита на елисата од мраз	1	2
17.6	Одржување на елисата	1	3
17.7	Складирање и конзервирање на елисата	1	2“

(б) се додава следнава точка 3:

„3. Основни методи на обука

За целиот курс или за секој од неговите модули или подмодули, мора да се одреди соодветен метод на обука или комбинација на методи во зависност од обемот и целите на секоја фаза од обуката и земајќи ги предвид придобивките и ограничувањата на достапните методи за обука.

За да се постигнат целите за обука, мултимедијалните методи за обука (МВТ) може да се користат или во физичка или во виртуелно контролирана средина.

(20)Додаток II се заменува како што следува:

(а) точката 1.4 се заменува со следново:

„1.4 Треба да се подготват и оценат соодветни прашања во форма на есеј со употреба

на наставната програма од Модул 7 од Додаток I.“;

(б) точките 1.11, 1.12 и 1.13 се заменуваат со следново:

„1.11. Испитот во модул не смее да се преполога најмалку 90 дена по датумот на кој е паднат испитот за тој модул, освен кога станува збор за организација за обука за одржување одобрена во согласност со Анекс IV (Дел-147), која спроведува курсеви за повторна обука прилагодени на паднатите предмети од одреден модул, при што неположениот модул може да се преполога по 30 дена.

1.12. Испитите за основно знаење со најдолго дозволено време од повеќе од 90 или повеќе од 180 минути може да се поделат на два или три парцијални испити.

Секој делумен испит мора:

- (а) да биде комплементарен со друг делумен испит или испити што ги полага кандидатот, за да се осигура дека комбинацијата од парцијални испити ги исполнува барањата за испит за одреден предметен модул;
- (б) да има слично дозволено време на полагање;
- (в) да биде положен со точно одговорени најмалку 75% од прашањата;
- (г) бројот на прашањата во испитот да е делив со четири;
- (д) да бидат наведени на истото уверение за признавање што е издадено по последниот положен делумен испит. На тоа уверение за признавање се наведени датумите и резултатите од делумните испити, без просекот на резултатите;

1.13. Максималниот број обиди за секој модул е три во период од 12 месеци.

Подносителот на барањето на одобрената организација за одржување обука или на надлежниот орган на кој е поднесено барање за испит, им обезбедува писмена изјава, број и датумот од обидите за период од 12 месеци пред испитот, како и организацијата или органот што ги спровела обидите. Организацијата за обука за одржување или надлежниот орган е одговорен за проверка на бројот на обиди за полагање во рамките на применливите временски рокови.

(в) се додава следнава точка 1.14:

„1.14. Иако е прифатливо темата на прашањата да биде иста, прашањата што се користат во програмата за МТВ не смеат да се користат и за испитите.“;

(г) точката 2 се заменува со следново:

„2. Број на прашања по модул

2.1. МОДУЛ 1 — МАТЕМАТИКА

Категорија А: 16 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 20 минути.

Категорија В1, В2, В2L и В3: 32 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 40 минути.

2.2. МОДУЛ 2 — ФИЗИКА

Категорија А и В3: 32 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 40 минути.

Категорија В1, В2 и В2L: 52 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 65 минути.

2.3. МОДУЛ 3 — ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРИКА

Категорија А: 20 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 25 минути.

Категорија В3: 24 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 30 минути.

Категорија В1, В2 и В2L: 52 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 65 минути.

2.4. МОДУЛ 4 — ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОНИКА

Категорија В1 и В3: 20 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 25 минути.

Категорија В2 и В2L: 40 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 50 минути.

2.5. МОДУЛ 5 — ДИГИТАЛНИ ТЕХНИКИ/СИСТЕМИ НА ЕЛЕКТРОНСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Категорија А и В3: 20 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 25 минути.

Категорија В1: 40 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 50 минути.

Категорија В2 и В2L: 72 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 90 минути.

2.6. МОДУЛ 6 — МАТЕРИЈАЛИ И ХАРДВЕР

Категорија А: 52 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 65 минути.

Категорија В1 и В3: 80 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 100 минути.

Категорија В2 и В2L: 60 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 75 минути.

2.7. МОДУЛ 7 — ПРАКТИКИ ЗА ОДРЖУВАЊЕ

Категорија А: 76 прашања со повеќекратен избор и 2 описни прашања.
Дозволено време: 95 минути плус 40 минути.

Категорија В1 и В3: 80 прашања со повеќекратен избор и 2 описни прашања.
Дозволено време: 100 минути плус 40 минути.

Категорија В2 и В2L: 60 прашања со повеќекратен избор и 2 описни прашања.

Дозволено време: 75 минути плус 40 минути.

2.8. МОДУЛ 8 — ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКА

Категорија А, В3, В1, В2 и В2L: 24 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 30 минути.

2.9. МОДУЛ 9 — ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

Категорија А, В1, В3, В2 и В2L: 28 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 35 минути.

2.10. МОДУЛ 10 — ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО

Категорија А: 32 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 55 минути.

Категорија В1, В3, В2 и В2L: 44 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 35 минути.

2.11. МОДУЛ 11 — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЈА И СИСТЕМИ НА АВИОНИ

Категорија А1: 108 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 135 минути.

Категорија А2: 72 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 90 минути.

Категорија В1.1: 140 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 175 минути.

Категорија В1.2: 100 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 125 минути.

Категорија В1.3: 60 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 75 минути.

2.12. МОДУЛ 12 — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЈА И СИСТЕМИ НА ХЕЛИКОПТЕРИ

Категорија А: 100 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 125 минути.

Категорија В1.3 и В1.4: 128 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 160 минути.

2.13 МОДУЛ 13 — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЈА И СИСТЕМИ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Категорија В2: 188 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.
Дозволено време: 235 минути.

Категорија В2L:

Овластување за систем	Број на прашања со повеќекратен избор	Дозволено време (во минути)
Основни услови (Подмодули 13.1, 13.2, 13.5 и 13.9)	32	40
СОМ/NAV (Подмодул 13.4(а))	24	30
ИНСТРУМЕНТИ (Подмодул 13.8)	20	25
АВТОМАТСКО ЛЕТАЊЕ (Подмодули 13.3 и 13.7)	28	35
НАДЗОР (Подмодул 13.4(б))	20	25
СИСТЕМИ ЗА КОНСТРУКЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВ (Подмодули 13.11 и 13.18)	52	65

2.14. МОДУЛ 14 — ПОГОН

Категорија В2 и В2L: 32 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања. Дозволено време: 40 минути.

ЗАБЕЛЕШКА: Испитот В2L за модул 14 се применува само за овластувања за „Инструменти“ и „Системи за конструкција на воздухоплов“.

2.15. МОДУЛ 15 — МОТОР СО ГАСНА ТУРБИНА

Категорија А1 и А3: 60 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 75 минути.

Категорија В1.1 и В1.3: 92 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 115 минути.

2.16. МОДУЛ 16 — КЛИПЕН МОТОР

Категорија А2 и А4: 52 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 65 минути.

Категорија В3, В1.2 и В1.4: 76 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 95 минути.

2.17. МОДУЛ 17 — ЕЛИСА

Категорија А1 и А2: 20 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 25 минути.

Категорија В3, В1.1 и В1.2: 32 прашања со повеќекратен избор, без описни прашања.

Дозволено време: 40 минути.“;

(21) Додаток III се изменува како што следува:

(а) насловот се заменува со следново:

„Додаток III - Обука за тип на воздухоплов и стандард за евалуација на тип на воздухоплов - обука на работно место (ОЈТ)“;

(б) точката 1(а)(ii) се заменува со следното:

„(ii) Се усогласуваат со стандардот опишан во точка 3.1 од овој додаток и, доколку постојат, со елементите дефинирани во оперативната соодветност на податоци (OSD), утврдени во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012.“;

(в) точката 1(б)(ii) се заменува со следното:

„(ii) Се усогласуваат со стандардот опишан во точка 3.2 од овој додаток и, доколку постојат, со елементите дефинирани во OSD утврдени во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012.“;

(г) точката 1(б)(iv) се заменува со следното:

„(iv) Вклучуваат презентации, со користење опрема, компоненти, уреди за обука кои симулираат одржување (MSTD), уреди за обука за одржување (MTD), или вистински воздухоплови.“;

(д) точката 1(в)(i) се заменува со следното:

„(i) Обуката за разлики е обука потребна за да се сфатат разликите меѓу:

(а) две различни овластувања за тип на воздухоплов на истиот производител, определен од Агенцијата; или

(б) две различни категории на дозволи во однос на исто овластување за тип на воздухоплов.“;

(ф) се додава следнава точка 1(в)(iv):

„(iv) обуката за разлики започнува и завршува во рок од 3 години пред поднесувањето на барањето за ново овластување за тип во истата категорија (случај(а)) или во друга категорија (случај (б)).“;

(е) во точката 3, по првиот став се додаваат следниве ставови:

„За целиот курс или за секој негов дел, мора да се одреди соодветен метод на обука или комбинација на методи на обука во зависност од обемот и целите од секоја фаза на обука и земајќи ги предвид придобивките и ограничувањата на достапните методи на обука.

За да се постигнат целите за обука, мултимедијалните методи за обука (МВТ) може да се користат или во физичка или во виртуелна контролирана средина.“;

(ж) во точката 3.1, точката (а) се заменува со следното:

„(а) Цел:

По завршувањето на теоретскиот дел од обуката, студентот, во однос на нивоата утврдени во наставната програма во Додаток III, треба да биде способен да покаже детални теоретски знаења за применливите системи, конструкцијата, работењето, одржувањето, поправката и откривањето на оштетувањата на воздухопловот, во согласност со одобрените податоци за одржување. Студентот треба да биде способен да ја демонстрира употребата на прирачници и одобрени постапки, вклучувајќи и познавање на соодветните инспекции и ограничувања.“;

(з) во точката 3.1(г), четвртиот став се заменува со следното:

„Освен тоа, курсот треба да го опише и оправда следното:

— Минималната физичка и/или виртуелна посетеност на часовите од учесникот кои се потребни за постигнување на целите на обуката.

— Максималниот број наставни физички и/или виртуелни часови на ден, земајќи ги предвид педагошките принципи и принципите на човечкиот фактор.“;

(с) точката 3.1, (д) се изменува како што следува:

(i) следниов став се додава по вториот став:

„Доколку постои, мора да го вклучува минималниот број на наставни часови за оперативната соодветност на податоци (OSD), утврдени во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012.“;

(ii) табелата се изменува како што следува:

- во ниво „Воздухопловни структури“, поглавјето „27А Површини на командите за летање (сите)“, се брише
- во ниво „Воздухопловни системи“, се додава следново поглавје 47 по поглавјето 46:

„47 Систем за производство на нитроген	3	1	3	1	—	—	—	—	2“
--	---	---	---	---	---	---	---	---	----

- во ниво „Воздухопловни системи“, по поглавје 50 се додава следново поглавје „55/57 Површини на командите за летање (сите)“,

„55/57 Површини на командите за летање (сите)	3	1	3	1	—	—	—	—	1“
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

(и) точката 3.1, (ѓ) се брише;

(ј) точката 3.2 (б) се изменува како што следува:

(i) следниов став се додава по помеѓу третиот и четвртиот став:

„Доколку постои, минималниот број на наставни часови за оперативната соодветност на податоци (OSD), утврдени во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012 се дел од практичните елементи што треба да се одберат.“;

(ii) табелата се изменува како што следува:

- во ниво „Воздухопловни структури“, поглавјето „27А Површини на командите за летање (сите)“, се брише
- во ниво „Воздухопловни системи“, се додава следново поглавје 47 по поглавјето 46:

„47 Систем за производство на азотен	X/X	X	X	X	X	X	X	—	—	—	X“
--------------------------------------	-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

- во ниво „Воздухопловни системи“, по поглавје 50 се додава следново поглавје „55/57 Површини на командите за летање (сите)“,

„55/57 Површини на командите за летање (сите)	X/—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	— “
---	-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----

(к) точката 4.1 се заменува со следното:

„(ѓ) Бројот на прашања треба да биде барем едно прашање по час од обуката. Бројот на прашањата за секое поглавје и за секое ниво е пропорционален на:

- ефективните часови на обука поминати при обука на конкретното поглавје и ниво; или
- во случај на методи што се фокусирани на методи, предвиденото просечно време за завршување на обуката; и
- целите на обуката, опишани во анализата на потребите од обука.

Надлежниот орган на земјата-членка ќе го процени бројот и нивото на прашања врз основа на примероци, при одобрување на курсот.“;

(л) се додава следнава точка 4.1. (с):

„(с) Иако е прифатливо темата на прашањата да биде иста, прашањата што се користат во програмата за обука за MBT не смеат да се користат при испити на крајот од курсот или при испитите што се специфични за фазата.“;

(љ) точките 5 и 6 се заменуваат со следново:

„5. **Стандард за евалуација за тип на воздухоплови од Група 2 и Група 3**

Евалуацијата за тип на воздухоплови од Група 2 или Група 3 се спроведува од организации за обука, соодветно одобрени според Анекс IV (Дел-147), или од страна на надлежниот орган.

Евалуацијата се состои од усно или писмено оценување и ги исполнува следните барања:

(а) Практичното оценување ја определува компетентноста на кандидатот за извршување на задачи поврзани со одржувањето на одреден тип на воздухоплов;

(б) Усните испити се засновани на примерок од поглавја, извлечени од точката 3. Стандард на обука за тип на воздухоплов, од точка 3.1.(д), на наведеното ниво.

(в) И оралните испитувања и практичните оценувања обезбедуваат дека се постигнати следните цели:

1. Правилно и сигурно дискутирање за воздухопловот и неговите системи.
2. Гарантирање на безбедно спроведување на одржувањето, проверките и рутинската активност во согласност со прирачникот за одржување и другите соодветни инструкции и задачи во зависност од типот на воздухопловот, на пример: откривање на оштетувања, поправки, прилагодувања, замени и функционални проверки, како што се: работа на моторот, итн. доколку е потребно.
3. Правилна употреба на техничка литература и документација за воздухопловот.
4. Правилна употреба на специјализирани/специјални инструменти и опрема за тестирање, отстранување и замена на компоненти и модули кои ги има само во тој тип, вклучувајќи ги и сите активност за одржување на крило.

(г) Следните услови се однесуваат на типот на евалуација:

1. Максималниот број на обиди е три во период од 12 месеци. Потребен е период на чекање од 30 дена по првиот неуспешен обид во рамките на една серија и 60 дена по вториот неуспешен обид.

Подносителот на барањето потврдува писмено пред организацијата за обука за одржување или пред надлежниот орган на кој е поднесено барање за испит, бројот и датумот на обидите во изминатите 12 месеци, како и организацијата за обука за одржување или органот што ги спровела обидите. Организацијата за обука за одржување или надлежниот орган е одговорен за проверка на бројот на обиди за полагање во рамките на применливите временски рокови.

2. Евалуацијата за тип треба да биде положено успешна, а потребното практично искуство треба да биде завршено во рок од 3 години пред барањето за одобрување на квалификација на дозвола за одржување на воздухоплови.
3. Евалуацијата за тип се одржува во присуство на барем еден испитувач. Испитувачот(-те) не треба да е(-се) вклучен(-и) во обуката на кандидатот.

(д) Испитувачот подготвува и потпишува писмен извештај и му се доставува на

увид на кандидатот во кој се објаснува дали кандидатот положил или не.

6. **Обука на работно место (ОЈТ)**

6.1 Општо

ОЈТ е обука што подносителот на барањето ја поминува на одреден тип на воздухоплов на вистинското работно место, каде што има можност да ги совлада најдобрите методи за одржување и правилните процедури за пуштање во употреба. ОЈТ мора да ги исполнува следниве барања:

- (а) Надлежниот орган кој ја издал дозволата за одржување пред почетокот на обуката на работното место ја прифаќа листата на задачи и програми на ОЈТ.
- (б) ОЈТ се врши во една или повеќе организации за одржување кои се одобрени во согласност со оваа регулатива за одржување на одреден тип на воздухоплови. Една од овие организации го контролира ОЈТ.
- (в) Подносителот на барањето мора да поседува дозвола од категорија А, В или L5 пред да учествува во ОЈТ или да има завршено теоретска обука за тип и да има стекнато најмалку 50% од потребното основно искуство (точка 66.A.30) за категоријата на воздухоплови за кои тие се обучуваат.
- (г) Подносителот на барањето започнува и го завршува ОЈТ во рок од три години пред да го поднесе барањето за првичното посебно овластување за типот на воздухоплов. Најмалку 50% од задачите на ОЈТ мора да се завршат по теоретска обука за поврзаниот тип на авион.
- (д) Подносителот на барањето учествува во ОЈТ под менторство на еден или повеќе квалификувани ментори, со индивидуален надзор, при што менторите ги прегледуваат техничкото знаење, вештините и одговорностите на персоналот кој врши издавање на уверение. За време на ОЈТ, менторите му пренесуваат знаење и искуство на подносителот на барањето и ги обезбедуваат потребните совети, поддршки и насоки.
- (ѓ) Подносителот на барањето ја потпишува секоја задача и се повикува на моменталната работна картичка/работниот лист итн. Менторите ги проверуваат и потпишуваат задачите завршени за време на ОЈТ бидејќи ја преземаат одговорност за задачите на ниво на помошен персонал или персонал за издавање на уверение за работа како што е применливо во зависност од процесот на отпуштање во употреба .
- (е) По успешното завршување на програмата ОЈТ, менторите издаваат препорака за финална проценка на подносителот на барањето, која ја вршат назначените оценувачи.

6.2. Содржина на ОЈТ и дневник на ОЈТ

ОЈТ вклучува низа активности и задачи што се репрезентативни за овластувањето за тип на воздухопловот, системите и категоријата на лиценца за кои се бара и може да опфаќа повеќе од една категорија на лиценци.

ОЈТ се запишува во дневникот на ОЈТ со наведување на следните податоци:

- (а) име на подносителот на барањето;
- (б) датум на раѓање на подносителот на барањето;
- (в) одобрена(-и) организација(-ии) каде се одржувало ОЈТ;
- (г) овластување за воздухоплов и категорија на дозвола за која е поднесено барањето;
- (д) листа на задачи, вклучувајќи:
 - (i) опис на задачите;
 - (ii) упатување на работна книшка/работен налог/техничка книга на воздухопловот и сл.;
 - (iii) локацијата на завршување на задачата;
 - (iv) датумот на завршувањето на задачата;
 - (v) ознаката за регистрација на воздухопловот;
- (ф) имињата на менторите (вклучувајќи го и бројот на лиценцата, доколку е применливо);
- (е) потпишаната препорака на менторите за последователна финална евалуација на барателот.

6.3. Конечно оценување на подносителот на барањето

Конечното оценување на подносителот на барањето може да се направи само откако ќе се пополни дневникот на ОЈТ и менторите ќе ја потпишат поврзаната препорака.

Назначените оценувачи кои ја вршат конечната проценка доволно однапред го известуваат органот што ја издава доволата за датумот на оценувањето, а сè со цел на органот да му дозволи да учествува доколку тој го сака тоа.

Целта на конечното оценување е да се провери дали подносителот на барањето има доволно техничко знаење и соодветни вештини и став и дали е способен да работи самостојно како персонал за издавање на уверенија со овластување за одреден тип на воздухоплов.

Конечното оценување трае најмалку еден работен ден.

(а) Се оценува:

- (1) општо техничко познавање потребно за одредена категорија на дозвола;
- (2) знаења и вештини поврзани со одреден тип на воздухоплови за одредена категорија на дозвола;
- (3) разбирање на правата за доволата релевантни за категоријата на воздухоплови и дозволи;
- (4) соодветното однесување и односот на подносителот на барањето кон безбедноста во однос на околината за одржување.

(б) Оценката е запишана во извештај кој ги содржи следните информации:

- (1) податоци за идентификација на барателот;

- (2) податоци за идентификација на оценувачот;
- (3) датум и временска рамка на оценувањето;
- (4) содржината на оценувањето;
- (5) резултат на оценката: положи или не положи;
- (6) потпис на оценувачот, кандидатот и, доколку е применливо, на независни набљудувачи.

(в) Оценувањето што не е положено може да се изврши повторно по три месеци или, доколку е извршена дополнителна обука и менторите дале нова препорака, порано од три месеци доколку оценувачите се согласат. По три неуспешни обиди, целата ОЈТ се повторува.

6.4. Барања за ментори и оценувачи

Менторите и оценувачите се персонал за одржување со следните квалификации:

(i) ментори:

- да имаат важечка дозвола за одржување на воздухоплов (AML) издадена во согласност со овој анекс или важечка AML целосно усогласена со Анекс 1 на ICAO во согласност со Додаток IV од Анекс II (Дел-145), што е прифатливо за надлежниот орган,
- најмалку една година да имаат AML во истата категорија за која се ментори во ОЈТ во кој е внесено одобрението за тип потребно за користење на правата на поврзаниот воздухоплов,
- да ги имаат потребните права за пуштање во употреба или потпишување во организацијата за одржување каде што се врши ОЈТ,
- да имаат искуство во обука на други луѓе (на пр. како инструктор при стажирање, инструктори во согласност со Анекс IV (Дел-147), завршиле обука за обучувачи или стекнале која било друга споредлива национална квалификација, или обука за извршување на овие задачи прифатлива за надлежниот орган);

(ii) оценувачите кои го прават конечното оценување:

- да имаат важечка AML издадена во согласност со овој анекс или важечка AML целосно усогласена со Анекс 1 на ICAO во согласност со Додаток IV од Анекс II (Дел-145), што е прифатливо за надлежниот орган,
- најмалку три години имаат AML во истата категорија за која се оценувачи на ОЈТ во кои е регистрирано овластување за ист или сличен тип на воздухоплови,
- имаат искуство во оценување на други и/или имаат завршено обука за тоа (на пр. како инструктори при стажирање, оценувачи во согласност со Анекс IV (Дел-147), завршиле обука за обучувања или стекнале која било друга споредлива национална квалификација или обука за извршување на овие задачи прифатливи за

надлежниот орган),

- не биле вклучени во обуката на подносителот на барањето на работното место како ментори; доколку оценувачот учествувал во извршувањето на ОЈТ, независен набљудувач мора да биде присутен за време на евалуацијата на ОЈТ.

6.5. Документација и евиденција на ОЈТ

Успешното завршување на ОЈТ му се потврдува на подносителот на барањето во конечниот извештај за оценувањето и во дневникот на ОЈТ.

Документацијата на ОЈТ се доставува до надлежниот орган како доказ во барањето за издавање или промена на дозволата, утврдено во Делот В Поддел В од овој Анекс.

Евиденцијата на документацијата на ОЈТ ја води организацијата за одржување каде што е извршено ОЈТ, во согласност со процедурите договорени со надлежниот орган на организацијата за одржување.“;

(22) Додаток IV се заменува со следново:

„Додаток IV

Искуство и модули за основно познавање или делумни модули потребни при продолжување на дозвола за одржување на воздухоплов според Анекс III (Дел- 66)

A. Услови за искуство

Табелата A подолу ги дава условите за искуство, во месеци, за додавање на нова категорија или поткатегија за дозвола што е издадена во согласност со Анекс III (Дел-66).

Условот за искуство може да се намали за 50%, доколку подносителот на барањето завршил одобрен основен курс за обука од Дел-147, кој соодветствува на поткатегијата.

Табела A

За: Од:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1	L2	L3	L4	L5
A1	—	6	6	6	24	6	24	12	24	12	6	12	12	12	12	24
A2	6	—	6	6	24	6	24	12	24	12	6	12	12	12	12	24
A3	6	6	—	6	24	12	24	6	24	12	12	12	12	12	12	24
A4	6	6	6	—	24	12	24	6	24	12	12	12	12	12	12	24
B1.1	—	6	6	6	—	6	6	6	12	12	6	6	6	12	12	12
B1.2	6	—	6	6	24	—	24	6	24	12	—	—	—	12	12	12

Табела А

За:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1	L2	L3	L4	L5
Од:																
B1.3	6	6	—	6	6	6	—	6	12	12	6	6	6	12	12	12
B1.4	6	6	6	—	24	6	24	—	24	12	6	6	6	12	12	12
B2	6	6	6	6	12	12	12	12	—	—	12	6	6	12	12	24
B2L	6	6	6	6	12	12	12	12	12	—	12	6	6	12	12	24
B3	6	—	6	6	24	6	24	12	24	12	—	—	—	12	12	12
L1	24	24	24	24	36	24	36	24	36	24	24	—	6*	12*	12*	24*
L2	24	12	24	24	36	12	36	24	36	24	12	—	—	12*	12*	24*
L3	30	30	30	30	48	30	48	30	48	30	30	12*	12*	—	6*	24*
L4	30	30	30	30	48	30	48	30	48	30	30	12*	12*	—	—	24*
L5	24	24	24	24	36	24	36	24	36	24	24	12*	12*	12*	—	—

* Условот искуство може да се намали за 50%, но можно е издавање дозвола со ограничувања, односно дозвола во која е внесено исклучувањето на „сложени задачи за одржување од Додаток VII од Анекс I (Дел-М), стандардните измени од точка 21.A.90Б од Анекс I (Дел 21) од Регулацијата (ЕУ) бр. 748/2012 и стандардни поправки од точка 21.A.431Б од Анекс I (Дел 21) од Регулација (ЕУ) бр. 748/2012“.

Б. Потребни модули или делумни модули за основно знаење

Целта на оваа табела е да даде преглед на испитите потребни за додавање нова основна категорија/поткатегија на AML издадена во согласност со овој Анекс.

Наставните планови и програми изготвени во согласност со Додаток I и Додаток VII бараат различни нивоа на знаење за различни категории на дозволи во рамките на еден модул; затоа, носителите на дозволи мора да положат дополнителни испити за одредени модули доколку сакаат да ја прошират AML издадена во согласност со овој анекс на други категории/поткатегији и мора да се изврши анализа на модулите за да се утврди кои предмети недостасуваат или се положени на пониско ниво.

Табела В

За: Од:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1C	L1	L2C	L2	L3H	L3G	L4H	L4G	L5
A1	ништо	16	12	12, 16	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 2, 8, 9	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 9
A2	11, 15	ништо	12, 15	12	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 2, 8, 9	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 9
A3	11, 17	11, 16, 17	ништо	16	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 2, 8, 9	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 9
A4	11, 15, 17	11, 17	15	ништо	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 9	Сите освен 2, 8, 9	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 2L	Сите освен 9
B1.1	ништо	16	12	12, 16	ништо	16	12	12, 16	4, 5, 13, 14	4, 5, 13S Q, 14SQ	16	12L	12L	8L**, 12L	8L**, 12L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	8L**, 10L, 11, 12L
B1.2	11, 15	ништо	12, 15	12	11, 15	ништо	12, 15	12	4, 5, 13, 14	4, 5, 13S Q, 14SQ	ништо	12L	12L	8L*, 12L	8L*, 12L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	8L*, 10L, 11, 12L
B1.3	11, 17	11, 16, 17	ништо	16	11, 17	11, 16, 17	ништо	16	4, 5, 13, 14	4, 5, 13S Q, 14SQ	11, 16, 17	7L, 12L	7L, 12L	7L, 8-L**, 12-L	7L, 8-L**, 12-L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	8L**, 10L, 11, 12L
B1.4	11, 15, 17	11, 17	15	ништо	11, 15, 17	11, 17	15	ништо	4, 5, 13, 14	4, 5, 13S Q, 14SQ	11, 17	7L, 12L	7L, 12L	7L, 8-L*, 12-L	7L, 8-L*, 12-L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	8L*, 10L, 11, 12L
B2	6, 7, 11, 15, 17	6, 7, 11, 16, 17	6, 7, 12, 15	6, 7, 12, 16	6, 7, 11, 15, 17	6, 7, 11, 16, 17	6, 7, 12, 15	6, 7, 12, 16	ништо	ништо	6, 7, 11, 16, 17	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	5L, 7L, 8L	4L, 5L, 6L, 7L, 8L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	6, 7, 11 или 12, 15 или 16, 17, 8L, 10L

Табела В

За: Од:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1C	L1	L2C	L2	L3H	L3G	L4H	L4G	L5
B2L	6, 7, 11, 15, 17	6, 7, 11, 16, 17	6, 7, 12, 15	6, 7, 12, 16	6, 7, 11, 15, 17	6, 7, 11, 16, 17	6, 7, 12, 15	6, 7, 12, 16	13SQ, 14SQ	ништо	6, 7, 11, 16, 17	5L, 7L, 12LSQ	4L, 5L, 6L, 7L, 12LSQ	5L, 7L, 8L, 12LSQ	4L, 5L, 6L, 7L, 8L, 12LSQ	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	6, 7, 11 или 12, 15 или 16, 17, 8L, 10L
B3	11, 15	11	12, 15	12	2, 3, 5, -8, 11, 15	2, 3, 5, -8, 11	2, 3, 5, -8, 11, 15	2, 3, 5, -8, 12	2, 3, 5, -8, 13, 14	2, 3, 5, -8, 13SQ	ништо	12L	12L	8L*, 12L	8L*, 12L	9L	10L	9L, 11L	10L, 11L	2, 3, 5, 8, 11 или 12, 8L*, 10L, 11L, 12L,

За: Од:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1C	L1	L2C	L2	L3H	L3G	L4H	L4G
L1C	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	ништо	4L, 6L	8L	4L, 6L, 8	9L	10L	8L, 9L, 11L	8L, 10L, 11L
L1	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	ништо	ништо	8L	8L	9L	10L	8L, 9L, 11L	8L, 10L, 11L
L2C	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	ништо	4L, 6L	ништо	4L, 6L	9L	10L	8L, 9L, 11L	8L, 10L, 11L
L2	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	ништо	ништо	ништо	ништо	9L	10L	8L, 9L, 11L	8L, 10L, 11L

3a:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3	L1C	L1	L2C	L2	L3H	L3G	L4H	L4G
Од:																			
L3H	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	5L, 7L, 8L	4L, 5L, 6L, 7L, 8L	ништо	10L	8L, 11L	8L, 10L, 11L
L3G	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	5L, 7L, 8L	4L, 5L, 6L, 7L, 8L	9L	ништо	8L, 9L, 11L	8L, 11L
L4H	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	ништо	10L	ништо	10L
L4G	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	сите	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	5L, 7L	4L, 5L, 6L, 7L	9L	ништо	9L	ништо

SQ = зависи од квалификацијата на системот

*: без предмети поврзани со клипни мотори

**: без предмети поврзани со турбински мотори; “;

(23) Образец 26 на EASA што се содржи во Додаток VI се изменува како што следува:

(а) страна 1 се заменува со следново:

I. ЕВРОПСКА УНИЈА (*) [ЗЕМЈА] [ИМЕ И ЛОГО НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН] II. Дел -66 ДОЗВОЛА ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВ III. Бр. на дозвола [КОД НА ЗЕМЈАТА- ЧЛЕНКА]. 66.[XXXX]

ОБРАЗЕЦ 26 НА EASA Издание 6“

(б) страната што содржи ДЕЛ XIII. ОГРАНИЧУВАЊА СОГЛАСНО ДЕЛ – 66 се заменува со следново:

„XIII. ОГРАНИЧУВАЊА СОГЛАСНО ДЕЛ – 66
Дозвола со важност до:
III. Бр. на дозвола:

(24) Додаток VII се заменува со следново:

„Додаток VII

Услови за основно познавање за дозвола за одржување на воздухоплови од Категорија L

Дефинициите за различните нивоа на знаење кои се бараат во овој Додаток се истите оние кои се содржани во точка 1 од Додаток I.

1. Модуларизација

Модулите што се потребни за секоја категорија/подкатегија за дозвола за воздухоплови се во согласност со следната матрицата.

Каде што е применливо, модулите за предметите се означени со „X“, додека n/a означува дека модулот за предметот не е применлив ниту се бара.

Основното барање за знаење за L5 е исто како и за која било поткатегија од B1 (како што е наведено во Додаток I) плус останатите модули како што е прикажано во матрицата.

		Композитни едрилици	Едрилици	Композитни едрилици на моторен погон и композитни ELA1 авиони	Едрилици на моторен погон и ELA1 авиони	Балони на топол воздух	Балони на гас	Воздушни бродови на топол воздух	ELA2 воздушни бродови на гас	Воздушни бродови на гас над ELA2
Предметни модули		L1C	L1	L2C	L2	L3H	L3G	L4H	L4G	L5
1L	“Основно познавање”	X	X	X	X	X	X	X	X	n/a
2L	“Човечки фактори”	X	X	X	X	X	X	X	X	n/a
3L	“Воздухопловно законодавство”	X	X	X	X	X	X	X	X	n/a
4L	“Конструкција од дрво и/или од метални цевки прекриена со ткаенина”	n/a	X	n/a	X	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5L	“Композитна конструкција”	X	X	X	X	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
6L	“Метална структура”	n/a	X	n/a	X	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7L	“Конструкција на воздухоплов – општи, механички и електронски системи”	X	X	X	X	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
8L	“Погонска група”	n/a	n/a	X	X	n/a	n/a	X	X	X(*)

9L	“Балони-балони на топол воздух”	n/a	n/a	n/a	n/a	X	n/a	X	n/a	n/a
10L	“Балони – Балони на гас (слободни/врзани)”	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	X	n/a	X	X
11L	“Воздушни бродови - Воздушни бродови на топол воздух/гас”	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	X	X	X
12L	“Радио врска (Com)/Радио трансмитер за итни случаи (ELT)/Транспондер/Инструменти”	X	X	X	X	n/a	n/a	X	X	X
(*) Задолжителни се само применливите предмети за погонот од модулот 8L, во зависност од поткатегоријата Б1 што подносителот на барањето веќе ја поседува.										

МОДУЛ 1L – ОСНОВНО ПОЗНАВАЊЕ

МОДУЛ 1L – ОСНОВНО ПОЗНАВАЊЕ	Ниво
1L.1 Математика — Аритметика — Алгебра — Геометрија	1
1L.2 Физика — Материја — Механика — Температура	1
1L.3 Електроника — АС и DC струјни кола	1
1L.4 Аеродинамика/Аеростатика	1
1L.5 Безбедност на работното место и заштита на животната средина	2

МОДУЛ 2L – ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ

МОДУЛ 2L – ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ	Ниво
2L.1 Општо	1
2L.2 Човечки карактеристики и ограничувања	1
2L.3 Социјална психологија	1
2L.4 Фактори кои влијаат на изведбата	1
2L.5 Физичка средина	1
2L.6 Дванаесетте најчести човечки фактори и ублажување на ризикот	2

МОДУЛ 3L - ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО

МОДУЛ 3L - ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО	Ниво
3L.1 Регулаторна рамка	1
3L.2 Прописи за континуирана пловидбеност	1

3L.3 Поправки и модификации (Дел – ML)	2
3L.4 Податоци за одржување (Дел – ML)	2
3L.5 Права од дозвола и како да се користат на вистински начин (Дел – 66, Дел – ML)	2

МОДУЛ 4L - КОНСТРУКЦИЈА ОД ДРВО И/ИЛИ ОД МЕТАЛНИ ЦЕВКИ ПРЕКРИЕНА СО ТКАЕНИНА

МОДУЛ 4L - КОНСТРУКЦИЈА ОД ДРВО И/ИЛИ ОД МЕТАЛНИ ЦЕВКИ ПРЕКРИЕНА СО ТКАЕНИНА	Ниво
4L.1 Дрвена конструкција на воздухоплов/комбинација од метални цевки и ткаенини	2
4L.2 Материјали	2
4L.3 Идентификување на оштетувања и дефекти	3
4L.4 Стандардни процедури за поправка и одржување	3

МОДУЛ 5L – КОМПОЗИТНА КОНСТРУКЦИЈА

МОДУЛ 5L – КОМПОЗИТНА КОНСТРУКЦИЈА	Ниво
5L.1 Конструкција од пластика зајакната со влакна (FRP)	2
5L.2 Материјали	2
5L.3 Идентификување на оштетувања и дефекти	3
5L.4 Стандардни процедури за поправка и п одржување	3

МОДУЛ 6L - МЕТАЛНА СТРУКТУРА

МОДУЛ 6L - МЕТАЛНА СТРУКТУРА	Ниво
6L.1 Метална конструкција на воздухоплов	2
6L.2 Материјали	2
6L.3 Откривање на оштетувања и дефекти	3
6L.4 Стандардни процедури за поправка и одржување	3

МОДУЛ 7L - КОНСТРУКЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВ – ОПШТИ, МЕХАНИЧКИ И ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМИ

МОДУЛ 7L - КОНСТРУКЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВ – ОПШТИ, МЕХАНИЧКИ И ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМИ	Ниво
7L.1 Теорија за летање – едрилици и авиони	1
7L.2 Конструкција на воздухоплов – едрилици и авиони	1
7L.3 Климатизација (ATA 21)	1
7L.4 Електрична енергија, кабли и конектори (ATA 24)	2
7L.5 Опрема и уредување (ATA 25)	2
7L.6 Заштита од пожар и други безбедносни системи (ATA 26)	2
7L.7 Команди на летот (ATA 27)	3
7L.8 Систем за гориво (ATA 28)	2
7L.9 Хидраулична енергија (ATA 29)	2
7L.10 Заштита од мраз и дожд (ATA 30)	1
7L.11 Стоен трап (ATA 32)	2
7L.12 Светла (ATA 33)	2
7L.13 Кислород (ATA 35)	2
7L.14 Пневматика/вакум (ATA 36)	2

7L.15 Воден баласт (АТА 41)	2
7L.16 Прицврстувачи	2
7L.17 Цевки, црева и конектори	2
7L.18 Пружини	2
7L.19 Лежишта	2
7L.20 Трансмисии	2
7L.21 Контролни кабли	2
7L.22 Споеност и раздвоеност	2
7L.23 Тежина и рамнотежа на воздухопловот	2
7L.24 Практики во работилница и алати	2
7L.25 Техники на расклопување, контрола, поправка и склопување	2
7L.26 Невообичаени настани	2
7L.27 Процедури за одржување	2

МОДУЛ 8L - ПОГОНСКА ГРУПА

МОДУЛ 8L - ПОГОНСКА ГРУПА	Клипен	Турбински	Електричен	Ниво
8L.1 Општи основи на моторот	X	X	X	2
8L.2 Основи и перформанси на клипен мотор	X			2
8L.3 Конструкција на клипен мотор	X			2
8L.4 Систем за гориво кај клипен мотор (не-електронски)	X			2
8L.5 Систем за стартување и палење	X			2
8L.6 Систем за довод, издув и ладење	X			2
8L.7 Суперполнење/Турбополнење	X			2
8L.8 Системи за подмачкување на клипниот мотор	X			2
8L.9 Системи за индикации на мотор	X	X	X	2
8L.10 Електрични мотори за воздухоплови			X	2
8L.11 Основи и перформанси на турбински мотор		X		2
8L.12 Влез и компресор		X		2
8L.13 Комора за согорување, стартување на моторот и систем за палење		X		2
8L.14 Турбинска комора и издувни гасови		X		2
8L.15 Други компоненти и системи на турбински мотор		X		2
8L.16 Инспекции на турбински мотори и работа на земја		X		2
8L.17 Елиса	X	X	X	2
8L.18 Систем за дигитална контрола на работата на моторот (FADEC)	X	X	X	2
8L.19 Лубриканти и горива	X	X	X	2
8L.20 Инсталација на мотор и елиса	X	X	X	2
8L.21 Следење на работата на мотор и работа на земја	X	X	X	2
8L.22 Складирање и зачувување на мотор/елиса	X	X	X	2

МОДУЛ 9L – БАЛОНИ - БАЛОНИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ

МОДУЛ 9L - БАЛОНИ - БАЛОНИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ	Ниво
9L.1 Теорија на лет - балони на топол воздух	1
9L.2 Општа конструкција на балони на топол воздух	2
9L.3 Купола	3
9L.4 Систем за грејач/горилник	3
9L.5 Корпи и јажиња за носење корпи (вклучително и алтернативни уреди)	3
9L.6 Инструменти	2
9L.7 Опрема	2
9L.8 Ракување со балон на топол воздух и складирање	2
9L.9 Техники за расклопување, инспекција, поправка и склопување	3

МОДУЛ 10L – БАЛОНИ - БАЛОНИ НА ГАС (СЛОБОДНИ/ВРЗАНИ)

МОДУЛ 10L – БАЛОНИ – БАЛОНИ НА ГАС (СЛОБОДНИ/ВРЗАНИ)	Ниво
10L.1 Теорија на лет - балони на гас	1
10L.2 Општа конструкција на балони на гас	2
10L.3 Купола	3
10L.4 Мрежа	3
10L.5 Вентили, падобрани и останати поврзани системи	3
10L.6 Обрач во функција на носач	3

10L.7 Корпа (вклучително и алтернативни уреди)	3
10L.8 Јажиња и жици	3
10L.9 Инструменти	2
10L.10 Систем за TBG	3
10L.11 Опрема	2
10L.12 Ракување со балон на гас и складирање	2
10L.13 Техники за расклопување, инспекција, поправка и склопување	3

МОДУЛ 11L - ВОЗДУШНИ БРОДОВИ - ВОЗДУШНИ БРОДОВИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ/ГАС

МОДУЛ 11L - ВОЗДУШНИ БРОДОВИ - ВОЗДУШНИ БРОДОВИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ/ГАС	Ниво
11L.1 Теорија на лет и контрола на воздушни бродови	2
11L.2 Структура на конструкцијата на воздушниот брод - општи поими	2
11L.3 Конструкција на купола	2
11L.4 Гондола	3
11L.5 Команди на летот на воздушниот брод (ATA 27/55)	3
11L.6 Електрична енергија (ATA 24)	3
11L.7 Светла (ATA 33)	2
11L.8 Заштита од мраз и дожд	3
11L.9 Системи за гориво (ATA 28)	2
11L.10 Мотор и елиси во воздушен брод	2
11L.11 Ракување и складирање на воздушен брод	2
11L.12 Техники за расклопување, инспекција, поправка и склопување	2

МОДУЛ 12L – РАДИО ВРСКА (COM)/ELT/ТРАНСПОНДЕР/ИНСТРУМЕНТИ

МОДУЛ 12L - РАДИО ВРСКА (COM)/ РАДИО ТРАНСМИТЕР ЗА ИТНИ СЛУЧАИ ELT/ТРАНСПОНДЕР/ИНСТРУМЕНТИ	Ниво
12L.1 Радио врска (COM)/ Радио трансмитер за итни случаи (ELT)	2
12L.2 Транспондер и FLARM	2
12L.3 Инструменти	2
12L.4 Опрема за општо тестирање на <i>воздухопловна електроника</i>	1“;

(25) Додатокот VIII се изменува и дополнува како што следува:

(а) во точката (а) се додаваат следниве точки (vi) и (viii):

„(vi) модулот што не е положен може да се полага најмалку после 90 дена од датумот на неуспешниот испит за тој модул;

(vii) секој испит е дозволено да се полага најмногу три пати во период од 12 месеци.“;

(б) точката (б) се заменува со следново:

„(б) Бројот на прашања по модул е како што следува:

(i) модул 1L “ОСНОВНО ПОЗНАВАЊЕ”: 20 прашања.

Дозволено време 25 минути;

(ii) модул 2L “ЧОВЕЧКИ ФАКТОРИ”: 20 прашања.

Дозволено време 25 минути;

(iii) модул 3L “ВОЗДУХОПЛОВНО ЗАКОНОДАВСТВО”: 28 прашања.

Дозволено време 35 минути;

- (iv) модул 4L “КОНСТРУКЦИЈА ОД ДРВО И/ИЛИ ОД МЕТАЛНИ ЦЕВКИ ПРЕКРИЕНА СО ТКАЕНИНА”: 40 прашања.

Дозволено време 50 минути;

- (v) модул 5L “КОМПОЗИТНА КОНСТРУКЦИЈА”: 32 прашања.

Дозволено време 40 минути;

- (vi) модул 6L “МЕТАЛНА СТРУКТУРА”: 32 прашања.

Дозволено време 40 минути;

- (vii) модул 7L “КОНСТРУКЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВ – ОПШТО, МЕХАНИЧКИ И ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМИ”: 60 прашања.

Дозволено време 75 минути;

- (viii) модул 8L “ПОГОНСКА ГРУПА”: 64 прашања.

Дозволено време 80 минути;

- (ix) модул 9L “БАЛОНИ - БАЛОНИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ”: 36 прашања.

Дозволено време 45 минути;

- (x) модул 10L “БАЛОНИ - БАЛОНИ НА ГАС (СЛОБОДНИ/ВРЗАНИ)”: 44 прашања.

Дозволено време 55 минути;

- (xi) модул 11L “ВОЗДУШНИ БРОДОВИ - ВОЗДУШНИ БРОДОВИ НА ТОПОЛ ВОЗДУХ/ГАС”: 40 прашања.

Дозволено време 50 минути;

- (xii) модул 12L “РАДИО ВРСКА (COM)/ Радио трансмитер за итни случаи (ELT)/ТРАНСПОНДЕР/ИНСТРУМЕНТИ”: 20 прашања. Дозволено време 25 минути;“;

(26) се додава следниов Додаток IX:

„Додаток IX

Метод на оценување за мултимедијални методи за обука (MBT)

1. Целта на овој Додаток е да ги утврди барањата за оценување и одобрување што треба да го спроведе надлежниот орган за секој курс кој вклучува MBT во согласност со точка 66.B.135.

Овој Додаток може да се користи за оценување на други курсеви доколку надлежниот орган одлучи дека методот на оценување наведен во овој Додаток е соодветен за тие други курсеви.

Оценувањето го врши надлежниот орган во однос на сите критериуми наведени во табелата (A), групирани во четири категории од (a) до (г). Надлежниот орган јасно наведува во табелата кој производ на MBT се оценува и неговите производствени верзии и ажурирања.

2. Надлежниот орган што го спроведува оценувањето се става себеси во позиција на студент или краен корисник и го оценува секој критериум наведен во табелата (A)

одделно на скала од 1 до 5, како што следува:

1: Неприфатливо. Не ги исполнува бараните критериуми.

2: Делумно прифатливо, но потребно е подобрување за да се исполнат бараните критериуми.

3: Прифатливо. Ги исполнува бараните критериуми.

4: Добро. Ги исполнува бараните критериуми со подобрувања.

5: Одлично. Ги надминува бараните критериуми.

3. Ако еден или повеќе критериуми се оценети со помалку од 3, надлежниот орган бара алтернативен процес на учење за да се зголеми соодветноста на производот на прифатливо ниво.
4. Откако надлежниот орган ќе ги процени сите посебни критериуми во табелата (А), ја применува следната комбинирана скала за да ја одреди севкупната соодветност на секој ресурс за учење на MBT:
 - 100–80: Одличен ресурс за учење. Тој нуди различни функции и ги исполнува бараните критериуми за соодветност.
 - 79–60: Ресурсот за учење ги исполнува бараните критериуми за соодветност.
 - 59–40: Ресурсот за учење не обезбедува доволно соодветна едукативна употреба. Може да се користи само за „неформално“ учење.
 - 39–20: Ресурсот за учење е под просекот. Не исполнува неколку барани критериуми за соодветност.

Пред да го одобри производот, надлежниот орган проверува дали конечниот резултат на MBT е еднаков или поголем од 60 и дали ниту еден критериум нема оцена пониска од 3.

Табела (А): Оценување на мултимедијални методи за обука (MBT)

Табела за оценување на мултимедијални методи за обука (MBT)		
Идентификација на производ:		
Име:	Верзија:	
		Оцена (1-5)
Категорија (а) „академски квалитет“		
Веродостојност на информациите	1. Информациите се веродостојни.	
Релевантност на информациите	2. Информациите се релевантни	
Категорија (б) „педагошки квалитет“		

Табела за оценување на мултимедијални методи за обука (MBT)

Идентификација на производ:

Име:	Верзија:	
		Оцена (1-5)
Педагошка формулација/конструкција	3. Квалитетот на поедноставувањето на ресурсите е соодветен.	
	4. Образовниот ресурс содржи соодветен број на прегледи и резимеа.	
	5. Ресурсот е јасно структуриран (резимеа, планови).	
	6. Структурата поттикнува употреба во педагошки контекст.	
Педагошки стратегии	7. Наведени се целите на учењето.	
	8. Ресурсот вклучува стимулации за поттикнување на учење.	
	9. Ресурсот ја поттикнува интеракцијата помеѓу учениците и инструкторите.	
	10. Се охрабрува активен ангажман на учениците.	
	11. Постојат елементи на учење насочено кон ученикот.	
	12. Задачите за решавање проблеми го поттикнуваат учењето.	
	13. Ресурсот овозможува комуникација помеѓу учениците.	
	14. Ученикот има можност да го следи својот напредок во учењето	
Методи на оценување на учениците	15. Ресурсот вклучува постапка за самооценување.	

Категорија (в) „дидактички квалитет“

Активности за учење	16. Содржината вклучува реални ситуации со кои ученикот би можел да се сретне во вистинско опкружување за одржување.	
Содржина за учење	17. Содржината е соодветна за исполнување на целите на учењето.	
	Категорија (г) „технички квалитет“	
Дизајн	18. Содржината и организацијата на ресурсите за учење вклучуваат соодветна употреба на бои, интерактивност, графички квалитет, анимација и илустрација.	
Прелистување	19. Методите на навигација се јасни, конзистентни и интуитивни.	

Табела за оценување на мултимедијални методи за обука (MBT)

Идентификација на производ:		
Име:	Верзија:	
		Оцена (1-5)
Технолошки аспекти	20.Мултимедијалните техники поттикнуваат пренос на информации.	
Конечна оценка:		

Белешки:

При оценувањето на MBT според посебните критериуми наведени во табелата (A), надлежниот орган го зема предвид следново:

Категории:

(а) Академски квалитет

Информациите дадени во мултимедијалните ресурси имаат две карактеристики:

- i. Веродостојност: Информациите се веродостојни, ажурирани и релативно без грешки. Информациите се во согласност со тековните регулаторни барања.
- ii. Релевантност: информациите се релевантни за целите на учењето дефинирани во курсот. Тие го поддржуваат ученикот во постигнувањето на нивните цели за учење.

(б) Педагошки квалитет

MBT ги нагласува активностите кои го поттикнуваат развојот на потребните знаења и вештини.

Главните критериуми за секој производ се поврзани со три аспекти:

- i. Педагошка формулација/конструкција: се карактеризира со квалитет на поедноставување, присуство на резимеа и употреба на дијаграми, слики, анимации и илустрации. Се оценува дали структурата на ресурсот за учење ја поттикнува неговата употреба во педагошки контекст. Ова се однесува на леснотијата на ориентација (резиме, наставна програма), присуство на соодветни интеракции, леснотија на користење (назад, напред, лизгачи итн.) и комуникациски ресурси (Прашања и одговори, Најчесто поставувани прашања, форум итн.).
- ii. Педагошки стратегии: стилот на предавање и учење треба да се заснова на активни пристапи во наставата во кои се создаваат корисни ситуации поврзани со целите на учењето и мотивацијата на учениците.
- iii. Методи за оценување на учениците: се воведуваат методи за мерење на постигнатоста на целите на учењето.

(в) Дидактички квалитет

- i. Активности за учење: содржината вклучува реални ситуации со кои ученикот може да се сретне во вистинско опкружување за одржување.

- ii. Содржина за учење: содржината е соодветна за исполнување на целите на учењето.

(г) Технички квалитет

Овој дел ги оценува дизајнот, прелистувањето и технолошките аспекти на ресурсите за учење:

- i. Дизајн: содржината и организацијата на ресурсот за учење вклучува соодветна употреба на боја, интерактивност, графички квалитет на избраните слики, анимации и илустрации.
- ii. Прелистување: Кога прелистува, ученикот треба да може да најде план, содржина или детална содржина. Предложените избори или насоки мора да бидат јасни и групирањата во менито доследни.
- iii. Технолошки аспекти: целта на мултимедијалните техники е комбинирање и искористување на капацитетите на сите нови технологии во образованието со цел да се подобри пренесувањето на знаење. Затоа, системот дава приоритет на употребата на анимации, симулации и сите други интерактивни елементи.“

АНЕКС II

АНЕКС IV (Дел-147) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 се изменува како што следува:

(1) во содржината, точката 147.A.305 се заменува со следново: “147.A.305 Евалуација за тип на воздухоплов и оценување на задача”

(2) точката 147.A.100 се изменува како што следува:

(а) точката (б) се заменува со следново:

„(б) За спроведување на теоретската обука и на испитите за проверка на знаењето се обезбедува целосно затворена соодветна просторија, одделена од други капацитети.“;

(б) точката (ѓ) се заменува со следново:

„(ѓ) Максималниот број на ученици кои посетуваат практична обука во текот на кој било курс за обука не изнесува повеќе од 15 по инструктор или оценувач.“;

(в) точката (ж) се заменува со следново:

„(ж) Се обезбедуваат безбедни капацитети за чување на евиденција од испитите и обуките. Опкружувањето на местото за чување е такво што документите остануваат во добра состојба во периодот на чување, како што е наведено во точка 147.A.125. Капацитетите за складирање и канцелариите можат да се комбинираат, зависино од тоа дали безбедноста е соодветна.“

(г) се додава следнава точка (с):

„(с) По пат на отстапување од точките од (а) до (г) и точка (ѓ), во случај на учење на далечина што се одвива на локација каде што организацијата одобрена врз основа на овој анекс нема контрола врз средината во која ученикот е лоциран, организацијата одобрена врз основа на овој анекс го информира ученикот за ова и ја подига неговата свест за соодветноста на нивната локација за учење. Ова отстапување се однесува само на учењето на далечина, а не на соодветниот испит и/или оценување.“;

(3) Во точката 147.A.105, точката (в) се заменува со следново:

„(в) Организацијата за обука за одржување ангажира доволно персонал за планирање/спроведување на теоретска и практична обука, спроведување испити за проверка на знаењето и практично оценување во согласност со одобрението.“;

(4) точката 147.A.115 се изменува како што следува:

(а) точката (а) се заменува со следново:

„(а) Секоја училница има соодветна опрема за презентација според стандард со кој се осигурува дека учениците лесно можат да ги читаат текстот, цртежите, дијаграмите и сликите од презентацијата од кое било место во училницата.

Кога станува збор за виртуелна средина за обука, содржината на обуката мора да биде дизајнирана на така што да им помогне на учениците да ја разберат конкретната тема и да се гарантира дека тие можат лесно да го читаат презентираниот текст, цртежи, дијаграми и слики.

Опремата за презентацијата може да вклучува репрезентативни уреди за обука

кои симулираат одржување (MSTD), за да им се помогне на учениците да ја разберат конкретната материја, кога тие направи се сметаат за корисни такви цели.“;

(б) точката (г) се заменува со следново:

„(г) Организацијата за обука за тип на воздухоплов наведена во точка 147.A.100 (д) мора да има пристап до соодветен тип на воздухоплов. Можат да се користат уреди за обука кои симулираат одржување (MSTD), кога таквите уреди за обука обезбедуваат соодветни стандарди за обука.“;

(5) во точката 147.A.120 се додава следнава точка (в):

„(в) Пристапот до материјалот за обука за одржување релевантен за основната обука или за обуката за тип може да се обезбеди во печатена форма или преку електронски средства под услов студентот да има соодветни средства за пристап до тој материјал во секое време во текот на целото траење на курсот.“;

(6) во точката 147.A.135 се додава следнава точка (г):

„(г) Испитувањето се спроведува во контролирана средина од страна на организација за обука одобрена според овој анекс и опишана во прирачникот на организацијата за обука за одржување (MTOE).

За целите на испитувањето, „контролирана средина“ значи средина во која може да се утврди и потврди следново: (а) идентитетот на ученикот; (б) правилно спроведување на постапката за испитување; (в) интегритетот на испитувањето и (г) безбедноста на испитниот материјал.“;

(7) во точката 147.A.145, точката (б) се заменува со следново:

„(б) Теоретската обуката, испитите за проверка на знаењето, практичната обука и практичното оценување можат да се спроведуваат само на локации наведени во уверението за одобрение или на која било локација наведена во прирачникот на организацијата за обука за одржување.(MTOE)“;

(8) точката 147.A.200 се изменува како што следува:

(а) точката (е) се заменува со следново:

“(г) Без оглед на точка (f), со цел да се искористат промените во технологиите и методите за обука (теоретска обука) или правото наведено во точка 66 .A.25 (д) од Анекс III (Дел-66), бројот на часови како што е утврден во Додатокот I (времетраење на курсот за основна обука) може да се измени, под услов предложените измени да бидат опишани и оправдани во наставната програма. Во MTOE се вклучува постапка за оправдување на тие промени.“;

(б) се додава следнава точка (ж):

“(ж) Времетраењето на курсевите за конверзија помеѓу (под)категиите се одредува со евалуација на основната наставна програма за основна обука и соодветните потреби за практична обука.“;

(9) точката 147.A.305 се заменува со следново:

„147.A.305 Испити за тип на воздухоплов и оценување на задача

Организацијата за обука за одржување одобрена во согласност со точка

147.A.300 да врши обука за тип на воздухоплов ги спроведува евалуациите за тип на воздухоплов или оценувањето на задачата за воздухоплов утврдени во Анекс III (Дел-66), во зависност од усогласувањето со стандардот за типот и/или задачата за воздухопловот наведен во точката 66.A.45 од Анекс III (Дел-66).

(10) Додаток III се изменува како што следува:

(а) точката 1 се заменува со следново:

„1. Основна обука или испит

Примерот за уверение за основна обука се користи за признавање на завршена основна обука или за полагање на основниот испит, или и за основната обука и за испитите за основната обука.

Во уверението за обука јасно се наведува секој поединечен испит на соодветниот модул по датумот на успешното положување заедно со соодветната верзија на Додаток I од Анекс III (Дел-66).

Образец 148a на EASA се користи за обука и испити спроведени од организација за обука одобрена во согласност со Анекс IV (Дел 147).

Образец 148b на EASA се користи за испитувања спроведени од страна на надлежниот орган.

УВЕРЕНИЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ

Упатување: [ОЗНАКА НА ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА (*). 147.[XXXX].[YYYYY]

Ова уверение за признавање се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТУМ и МЕСТО НА РАЃАЊЕ]

Од:

[НАЗИВ И АДРЕСА НА КОМПАНИЈАТА]

Референца: [ОЗНАКА НА ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА (*). 147.[XXXX]

организација за обука за одржување одобрена за да обезбедува обука и спроведува испити во рамките на нејзиниот план за одобрување и во согласност со Анекс IV (Дел-147) кон Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

Ова уверение потврдува дека горенаведеното лице успешно го завршило и/или положило (**) одобрениот(-ните) курс(-еви) за основна обука (**) или основниот(-ите) испит(-и) (**) наведени подолу во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

[КУРС(-ЕВИ) ЗА ОСНОВНА ОБУКА (**)]/[ОСНОВЕН(-НИ) ИСПИТ(-И) (**)]

[СПИСОК НА МОДУЛИ СОГЛАСНО ДЕЛ-66/ЛОКАЦИЈА И ДАТУМ НА ПОЛОЖУВАЊЕ НА ИСПИТ]

Датум:

.....

Потпис:

.....

За: [ИМЕ НА КОМПАНИЈА]

Образец 148а на EASA Издание 1

(*) Или EASA, ако EASA е надлежниот орган.

(**) Да се избрише како што е соодветно. Можни случаи:

- заврши основна обука(-и) и го положи испитот(-ите), или
- заврши само основна обука (-и), или
- го положи само тестот (-овите) за основно знаење.

УВЕРЕНИЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ

Упатување: [ОЗНАКА НА ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА (*)]. САА.[XXXX].[YYYYY]

Ова уверение за признавање се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТУМ и МЕСТО НА РАЃАЊЕ]

Од:

[НАЗИВ НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН]

[АДРЕСА НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН]

по спроведување на испит во согласност со Оддел В, Поддел С од Анекс III (Дел-147) кон Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

Ова уверение потврдува дека горенаведеното лице успешно го(ги) положи основниот(-ите) испит(и) наведен(и) подолу во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

[ОСНОВЕН(-ВНИ) ИСПИТ (-И)]

[СПИСОК НА МОДУЛИ СОГЛАСНО ДЕЛ-66/ЛОКАЦИЈА И ДАТУМ НА ПОЛОЖУВАЊЕ НА ИСПИТ]

Датум:

.....

Потпис:

.....

За: [ИМЕ НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН]

Образец 148b на EASA Издание 1"

(б) точката 2 се изменува икако што следува:

(i) насловот се заменува со следново: „2. Испит и оценување за обука за тип“;

(ii) првиот став се заменува со следново:

„Примерот за уверение за обука за тип се користи за признавање или на испитувањето на теоретскиот елемент (вклучувајќи обука) или на оценувањето на практичниот елемент (вклучувајќи ја обуката), или и на двата елементи на обуката за одобрување на типот (Додаток III на Анекс III (Дел-66) точките 1(а) и (б)).“;

(iii) по четвртиот став се додаваат следниве ставови:

„Истиот образец се користи за признавање на завршувањето на евалуацијата за тип на воздухоплов (точка 66.A.45 (г) од Анекс III (Дел-66) и точка 5 од Додаток III на тој анекс).

Образецот 149a на EASA се користи за обука и испити спроведени од организација за обука одобрена во согласност со Анекс IV (Дел-147).

Образецот 149b EASA се користи за испитувања по завршување на обуката за тип и за евалуација за тип на воздухоплов спроведена од надлежниот орган или како признание за завршување на обука за тип на воздухоплов одобрена преку постапката за директно одобрување наведена во точка 66.B.130 од Анексот III (Дел-66)“;

(iv) образецот се заменува со следново:

„Стр. 1 од 1

УВЕРЕНИЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ

Референца: [КОД НА ЗЕМЈАТА-ЧЛЕНКА(*)].147.[XXXX].[YYYYY]

Оваа уверение се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТУМ и МЕСТО НА РАЃАЊЕ]

Од:

[НАЗИВ И АДРЕСА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА]

Референца: [КОД НА ЗЕМЈАТА-ЧЛЕНКА(*)].147.[XXXX]

организација за обука за одржување одобрена за да обезбедува обука и спроведува испити во рамките на нејзиниот план за одобрување и во согласност со Анекс IV (Дел-147) од Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

Оваа уверение потврдува дека горенаведеното лице успешно ги положи теоретските (**) и/или практичните елементи (**) на одобрениот курс за обука за тип на воздухоплов; или заврши евалуација за тип на воздухоплов наведен подолу во согласност со Регулатива (ЕУ) 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

[КУРС ЗА ОБУКА ЗА ТИП НА ВОЗДУХОПЛОВ(**)]

[ДАТУМ НА ЗАПОЧНУВАЊЕ И ЗАВРШУВАЊЕ]/[ЛОКАЦИЈА]

[НАВЕДЕТЕ ГИ ТЕОРЕТСКИТЕ/ПРАКТИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ]

или

[ЕВАЛУАЦИЈА ЗА ТИП НА ВОЗДУХОПЛОВ (**)]

[ДАТУМ НА ЗАВРШУВАЊЕ]/[ЛОКАЦИЈА]

Датум:

.....

Потпис:

.....

За: [НАЗИВ НА КОМПАНИЈА]

Образец 149а на EASA Издание 1

(*) или EASA, ако EASA е надлежниот орган.

(**) Да се избрише како што е соодветно. Можни случаи:

- заврши и положи теоретски елементи и позитивно се оценети практичните елементи од типот на обука, или
- заврши и положи само теоретски елементи, или
- позитивно се оценети практичните елементи или
- позитивно е завршена евалуација за типот на воздухоплов.

УВЕРЕНИЕ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ

Референца: [КОД НА ЗЕМЈАТА-ЧЛЕНКА(*)].CAA.[XXXX].[YYYYYY]

Оваа уверение се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТУМ и МЕСТО НА РАЃАЊЕ]

Од:

[НАЗИВ НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН]

[АДРЕСА НА НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН]

по спроведување на испит во согласност со Оддел В, Поддел С од Анекс III (Дел-66) кон Регулацијата (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата или во согласност со процедурата за директно одобрување на обука за тип на воздухоплов од точката 66.B.130 од Анекс III (Дел-66) кон Регулација (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

Оваа уверение потврдува дека горенаведеното лице успешно ги положи теоретските (*) и/или практичните елементи (*) на одобриениот курс за обука за тип на воздухоплов; или завршил евалуација за тип на воздухоплов наведени подолу и поврзаните испити во согласност со Регулација (ЕУ) 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот и Регулација (ЕУ) бр. 1321/2014 на Комисијата.

[КУРС ЗА ОБУКА ЗА ТИП НА ВОЗДУХОПЛОВ(*)]

[ДАТУМ НА ЗАПОЧНУВАЊЕ И ЗАВРШУВАЊЕ]/[ЛОКАЦИЈА]

[НАВЕДЕТЕ ГИ ТЕОРЕТСКИТЕ/ПРАКТИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ]

или

[ЕВАЛУАЦИЈА ЗА ТИП НА ВОЗДУХОПЛОВ (*)]

[ДАТУМ НА ЗАВРШУВАЊЕ]/[ЛОКАЦИЈА]

Датум:

.....

Потпис:

.....

За: [НАЗИВ НА КОМПАНИЈА]

Образец 149b на EASA Издание 1

(*) Да се избрише како што е соодветно. Можни случаи:

- заврши и положи теоретските елементи и позитивно се оценети практичните елементи од типот на обука, или
- заврши и положи само теоретски елементи, или
- позитивно се оценети практичните елементи или
- позитивно е завршена евалуација за типот на воздухоплов;“

АНЕКС III

Анекс I (Дел-М) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014 се коригира како што следува:

(1) во точката М.А.302, точката (г) се заменува со следново:

„(г) Програмата за одржување на воздухопловите (АМР) мора покажува усогласеност со:

(1) инструкциите издадени од страна на надлежниот орган;

(2) инструкциите за континуирана пловидбеност:

(i) издадени од страна на имателите на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, одобрение на проект за голема поправка, ETSO овластување или поднесувачот на изјава за усогласеност со проектот или имателот на кое било друго релевантно одобрение издадено во согласност со Анекс I (Дел 21) или, како што е применливо, со Анекс Ib (Дел 21 Лесни воздухоплови) кон Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012;

(ii) вклучени во спецификациите за издавање на уверенија наведени во точка 21A.90B или 21A.431B на Анекс I (Дел-21) кон Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012, доколку е применливо;

(iii) кои се вклучени во спецификациите за издавање на уверение од точка 21L.A.62, 21L.A.102, 21L.A.202 или 21L.A.222 од Анекс Ib (Дел 21 Лесни воздухоплови) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, доколку е применливо;

(3) применливите одредби од Анекс I (Дел-26) кон Регулативата (ЕУ) 2015/640.“;

(2) точката М.А.502 се заменува со следново:

„М.А.502 Одржување на составни делови

(а) Одржувањето на составни делови освен на составните делови кои се наведени во точките (б)(2) до (б)(6) од точката 21.A.307 од Анекс I (Дел 21) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, или, како што е применливо, точките (б)(2) до (б)(6) од точката 21L.A.193 од Анекс Ib (Дел 21 Лесни воздухоплови) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, го вршат организации за одржување кои се одобрени во согласност со Поддел F од овој Анекс II (Дел-145) или со Анекс Vd (Дел-CAO), како што е применливо.

(б) По пат на отстапување од точка (а), кога составниот дел е поставен во воздухопловот, одржувањето на таквиот составен дел може да се изврши од страна на организација за одржување на воздухоплов одобрена во согласност со Поддел F од овој Анекс или со Анекс II (Дел-145) или со Анекс Vd (Дел – CAO) или од страна на персоналот кој издава уверенија наведен во точката (б)(1) од точката М.А.801 од овој анекс. Таквото одржување се врши во согласност со податоците за одржување на воздухоплови или во согласност со податоците за одржување на составните делови доколку се согласи надлежниот орган. Таквата организација за одржување на воздухоплови или персоналот за издавање на уверенија може привремено да го отстрани составниот дел за одржување, доколку е тоа неопходно за да се подобри пристапот до составниот дел, освен кога тоа отстранување создава потреба за дополнително одржување.

Одржувањето на составниот дел што се врши во согласност со оваа точка не е подобно за издавање на Образец 1 на EASA и подложи на условите за пуштање во употреба на воздухопловите предвидени во точка M.A.801 од овој анекс.

(в) По пат на отстапување од точка (а), кога составниот дел е поставен во моторот или на помошната погонска група (APU) одржувањето на таквите составни делови може да се врши од организацијата за одржување на мотори одобрена во согласност со Поддел F од овој Анекс или со Анекс II (Дел-145) или со Анекс Vd (Дел – CAO). Таквото одржување се врши во согласност со податоците за одржување на моторот или APU или во согласност со податоците за одржување на составните делови доколку се согласи надлежниот орган. Таквата организација за одржување на мотори може привремено да го отстрани составниот дел за одржување, доколку е тоа неопходно за да се подобри пристапот до составниот дел, освен кога тоа отстранување создава потреба за дополнително одржување.

(г) Одржувањето на составните делови наведени во точката (б)(2) од точката 21.A.307 од Анекс I (Дел 21) кон Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012, или во точката (б)(2) од точката 21L.A.193 од Анекс Ib (Дел 21 Лесни воздухоплови) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, кога составниот дел е поставен на воздухопловот или е привремено отстранет за да се олесни пристапот, се врши од страна на организација за одржување на воздухоплови одобрена во согласност со Поддел F од овој Анекс или во согласност со Анекс II (Дел-145) или со Анекс Vd (Дел-CAO) кон оваа регулатива, како што е применливо, од страна на персонал за издавање на уверенија наведен во точката (б)(1) од M.A.801 од овој анекс или од пилот-сопственик наведен во точката (б)(2) од M.A.801 од овој Анекс. Одржувањето на составниот дел што се врши во согласност со оваа точка не е подобно за издавање на Образец 1 на EASA и подложи на условите за пуштање во употреба на воздухопловите, предвидени со точка M.A.801 од овој анекс.

(д) Одржувањето на составните делови наведени во точките од (б)(3) до (б)(6) од точката 21.A.307 од Анекс I (Дел 21) кон Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012 или во точките (б)(2) до (б)(6) од точката 21L.A.193 од Анекс Ib (Дел 21 Лесни воздухоплови) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, се врши од страна на организацијата наведена во точката (а), или се врши од било кое лице или организација и се пушта во употреба со „изјава за завршено одржување“ издадена од лицето или организацијата што го извршила одржувањето. „Изјавата за завршено одржување“ мора да ги содржи барем основните податоци за спроведеното одржување, датумот на кој е завршено одржувањето и идентификација на организацијата или лицето што ја има издадено. Изјавата се смета за евиденција од одржувањето и е еквивалентна на Образец 1 на EASA во однос на одржувањето на составните делови.“;

АНЕКС IV

Во точката ML.A.302 од Анекс Vb (Дел-ML) кон Регулативата (ЕУ) бр. 1321/2014, точката (в) се заменува со следново:

„(в) Програмата за одржување на воздухоплов (AMP):

- (1) јасно го идентификува сопственикот на воздухопловот и воздухопловот за кој се однесува, вклучувајќи ги и сите монтирани мотори и елиси, како што е соодветно;
- (2) вклучува едно од следниве:
 - (а) задачите и прегледите содржани во применливата Минимална програма за проверка (MIP) наведена во точката (г);
 - (б) инструкциите за континуирана пловидбеност (ICA) која е издадена од носителот на одобрувањето на дизајн (DAH);
 - (в) ICA издадено од подносителот на декларацијата за усогласеност на дизајнот;
- (3) може да содржи дополнителни активности за одржување од оние наведени во точка (в)(2) или активности поврзани со одржувањето кои се алтернативни на оние од точка (в)(2)(б) на предлог на сопственикот, CAMO или CAO, откако се одобрени или пријавени во согласност со точката (б). Алтернативните активностите за одржување на оние наведени во точката (в)(2)(б), не треба да бидат помалку ограничувачки од оние утврдени во применливата Минимална програма за проверка (MIP);
- (4) ги опфаќа сите задолжителни информации за континуирана пловидбеност, како на пример директиви за пловидбеност (AD) кои се повторуваат, одделот за ограничување на пловидбеноста (ALS) од инструкциите за континуирана пловидбеност (ICA) и посебни услови за одржување кои се содржат во списокот на податоци за издавање на уверение за тип (TCDS).
- (5) ги идентификува сите дополнителни задачи за одржување кои треба да се извршат поради специфичниот тип на воздухопловот, конфигурацијата на воздухопловот и типот и специфичноста на операцијата, при што следните елементи се земаат предвид како минимум:
 - (а) посебна вградена опрема и модификации на воздухопловот;
 - (б) поправки извршени во воздухопловот;
 - (в) составни делови со ограничен век на траење и составни делови критични за безбедност на летот;
 - (г) препораки за одржување, како на пример интервали на времето помеѓу ремонти (TBO), препорачани преку сервисни билтени, сервисни писма и други незадолжителни сервисни информации;
 - (д) применливи оперативни директиви или барања во врска со периодична проверка на одредена опрема;
 - (ѓ) посебни оперативни одобрувања;
 - (е) употреба на воздухопловот и оперативната средина;
- (6) идентификува дали пилотите-сопственици се овластени да вршат одржување;
- (7) кога е објавена од сопственикот, содржи потпишана изјава со која сопственикот

објавува дека тоа е програмата за одржување на воздухоплов (AMP) за таа регистрација на воздухоплов и дека е целосно одговорен за неговата содржина, а особено, за кои било отстапувања од препораките на носителот на одобрувањето на дизајн (ДАН).

- (8) доколку е одобрен од САМО или CAO, е потпишан од таа организација, која ја чува документацијата со образложение за сите воведени отстапувања од препораките на носителот на одобрувањето на дизајн (ДАН);
- (9) се ревидира барем еднаш годишно со цел да се оцени нејзината ефективност и оваа ревизија се изведува вклучувајќи едно од следниве:

- (а) заедно со прегледот на пловидбеноста на воздухопловот од страна на лицето кое го врши тој преглед на пловидбеноста;

- (б) од страна на САМО или CAO кои управуваат со континуираната пловидбеност на воздухопловот во оние случаи каде што прегледот на програмата за одржување на воздухоплов (AMP) не се извршува заедно со прегледот на пловидбеноста.

Ако прегледот покаже недостатоци на воздухопловот поврзани со недостатоците во содржината на програмата за одржување на воздухопловот (AMP), програмата за одржување на воздухопловот (AMP) соодветно ќе се измени. Во овој случај лицето кое го извршува прегледот го известува надлежниот орган на земјата членка во која е регистриран воздухопловот доколку тој не се согласува со мерките со кои се изменува програмата за одржување на воздухопловот (AMP) кои се преземени од страна на сопственикот, САМО или CAO. Надлежниот орган одлучува кои измени на програмата за одржување на воздухопловот (AMP) се неопходни, подигнувајќи ги односите наоди, и доколку е потребно, реагира во согласност со точката ML.B.304.“;
